

– Fulle lærere som la an på studiner, klining i krokene
Anne Kveim Lie
Min studietid s. 15

EKSAMENSMATEN:
Sulten på lese-salen? Dette bør du ikke spise
Nyhet s. 7

Fay Wildhagen:

– Stå opp, prestere, få tilbakemelding, takk, gå hjem
Magasin s. 12-13

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | Årgang 72, utgave 30 | www.universitas.no | onsdag 14. november 2018

INGEN SAMISK LITTERATUR PÅ NORDISK PENSUM:

– Det er norsk tradisjon å utelate det samiske

Sigbjørn Skåden,
samisk forfatter

Nyhet s. 4-5

FOTO: CARPELEN DAMM / TANJA BÜSSE

– Utdannelse handler om mer enn hva samfunnet tjener penger på
Kommentar s. 2-3

Dette tjener SiO-toppene
Nyhet s. 8

Varslene på Tannlegehøyskolen: Nyhet s. 9

Student-leder og rektor reagerer

redaktør: **Runa Fjellanger**
runa.fjellanger@universitas.no 901 59 831

nyhetsleder: **Henrik Giæver**
h.s.giaever@universitas.no 986 70 257

fotosjef: **Odin Drønen**

desksjef: **Kari Eiring**

nettredaktør: **Mathea Reine-Nilsen**

magasinredaktør: **Maria T. Pettrém**

MENINGER

Avkolonisering på 1–2–3

I denne ukens Universitas kan du lese om fraværet av samisk litteratur som obligatorisk del av pensum i nordisk litteratur ved tre av Norges største universiteter.

Verken Universitetet i Bergen (UiB), Universitetet i Oslo (UiO) eller Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) har noen samiske pensumbidrag i de obligatoriske grunnfagene i nordisk litteratur.

Har samisk litteratur en plass i norsk litteraturhistorie? Den samiske forfatteren Sigbjørn Skåden trekker linjer til den norske statens kolonialske behandling av samer. Først i 1997 beklagde kong Harald for uretten fornorskingspolitikken hadde forårsaket. I fjor, 20 år senere, sa statsminister Erna Solberg dette, ifølge Dagbladet:

– Fornorskingspolitikken er et sort kapittel i norsk historie. Den tvang samer til å legge bort sin kultur og sine språk. Flere generasjoner ble opplært til å tro at det å snakke samisk og det å være samisk, er noe som må ties i hjel.

Å ikke lage plass i nordisk litteraturhistorie for samiske tekster, er i beste fall latskap. I verste fall er det historieløst.

I avkoloniseringsdebattens skyttergravskrig er det mange store ord og harde påstander om andres synspunkter. Begge frontene, representert av SAIH-leder Beate Øgård og biologiprofessor Kristian Gundersen, kan sies skyldige i å slite med å trekke debatten ned på jorden. Heldigvis finnes det helt konkrete saker de forhåpentligvis kan enes om, som at samisk litteratur er en viktig del av nordisk litteraturhistorie og følgelig hører hjemme i undervisningen.

Skåden mener Norge lenge hadde en offisiell politikk som i praksis innebar kulturelt folkemord mot samer. Det har preget deler av samisk litteratur, og det er åpenbart at den bør leses av nordiskstudenter. Ikke bare vil kjennskap til samisk litteraturhistorie resultere i en bedre forståelse av den norske historien, det vil også komme et mangfoldig pensum til gode.

Det er heller ikke noe å si på kvaliteten til forfatterne hvis tekster holdes utenfor. Universitetet i Tromsø har én samisk tekst på pensum: et dikt av Nils-Aslak Valkeapää, som vant Nordisk råds litteraturpris i 1991. Den æren deler han med pensumryttere som Tarjei Vesaas, Dag Solstad og Jon Fosse. Det bør være bra nok for universitetene i Bergen, Trondheim og Oslo.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Simen Eriksen**
simen.eriksen@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Må du ha lest russiske klassikere for å bli fastlege? Nei, men utdanning handler om mer enn hva samfunnet tjener penger på.

Putt dannelsen inn i utdannelsen

Kommentar

Hans Christian Paulsen,
kommentator i Universitas

utvalget en rapport om hva som kunne gjøres. I 2011 kom mastodonten *Dannelse*, der større frihet og obligatorisk bredde er gjengangere. Det vi sitter igjen med er noen justeringer av ex.phil. Det er trist.

Dannelse. Det går kaldt nedover ryggen på enhver når ordet nevnes. Det forbindes gjerne med noter og dansetimer, og blir ofte satt i «kunnskap jeg egentlig ikke trenger»-boksen. Noe for de fisefine og pretensiøse. Er det viktig for fremtidig arbeidsgiver at du har lest russisk litteratur og kan filosofere over meningen med livet? Neppe. Men det betyr ikke at det ikke er viktig for deg.

Høyere utdanning handler om mer enn å få seg et yrke. Det handler også om å modnes som menneske og erverve tidløs kunnskap og referanser. Alle studenter bør kunne få en ballast som ikke bare er et middel for å oppnå noe, men som er et gode i seg selv.

De fleste må gjennom ex.phil, men hvorfor er det det eneste tilbudet? Noen filosofiske tekster i samlebøker som er tynnere enn en Donald-pocket er ikke nok. For over ti år siden leverte dannelses-

«Alle studenter bør kunne få en ballast som ikke bare er et middel for å oppnå noe, men som er et gode i seg selv»

Kombinasjonen av at jeg nærmer meg slutten av utdannelsen min og at jeg ganske nylig ble far, gjør at jeg har tenkt en del på hvilke råd jeg skal gi min

datter hvis hun en dag skal studere. Det er vanskelig å si hva jeg kommer til å mene om 19 år, men at hun bør tillate seg minst et år med «unyttig» kunnskap før hun bestemmer seg for studieretning, er jeg ganske sikker på at jeg kommer til å mene. Jeg lot meg skremme av de som lurte på «hva vi skal med humanister», «du kaster bort inntektsbringende år på å surre rundt på Blindern», eller «hva er det du

skal bli, egentlig?». Det angret jeg på nå. Fagene jeg husker mest fra, og føler størst utbytte av når jeg nå nærmer meg slutten av studiene, er fag i kunsthistorie og litteraturvitenskap. De har åpnet dører som jeg ikke tror jeg ville åpnet selv. Jeg tror mange flere dører kunne blitt åpnet hvis jeg hadde studert flere «bortkastede» fag.

Det er ikke årsstudium i ett enkelt fag som

Arkivaren

Historiske skråblikk av
Jantra «the skråblikk» Holm

DETTE bør du spise i eksamensperioden

«I ukas Universitas kan du lese om ernæringsstips i eksamensperioden. Men i en uoversiktlig verden der alle uttaler seg om mat og helse – hvordan kan du være sikker på at dette er rett for deg? «En gjennomsnittlig student kan overleve på sju desiliter kremfløte om dagen» skrev Universitas i 2002. Ellers kan «du dekke store deler av dagsbehovet ditt med en Grandiosa.» Journalistene får til og med hjelp av klinisk ernæringsfysiolog Christine Henriksen – hun holder koken! «På sykehusene bruker de nivået 29 kcal per kilo per dag, da har du krefter nok til å ligge i sengen og motta mat.» Det høres gjenkjennelig ut.

Universitas nr. 4, 2002

Ex-chill på Bali

«I ukas Universitas kan du lese om fem samfunnsgeografistudenter som bruker fritiden sin på å lage podkast om pensum i ex.fac, som har fått det fengende navnet «Fra exfucked til exfac». Neste semester skal de lage oppfølgeren «Fra ex-phil til ex-chill». Noen andre som har det ex-chill er studenter som tar emnet på Bali. I 2001 kostet det 38.000 å ta ex.phil på Bali, men heldigvis kunne en drink typisk koste 50 øre. «Foreleser Rune Fritz Nicolaisen har vært på Bali før og kan ikke vente med å dra tilbake. Aaargh! utbryter han mens han nykter hendene i ren og skjær glede over den rike kulturen på Bali.»

Universitas nr. 20, 2001

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

historie eller filosofi som er svaret for de som vil ha litt ekstra «unyttig» kunnskap, men en blanding av flere fag. Et slikt tilbud finnes ikke i dag. Det eneste alternativet er en egenkomponert miks av enkeltemner, men hvordan i all verden skal en fersk student sette sammen noe slikt selv? Studenten må ha foreldre som allerede har rundet øvre Blindern for å få til det. Litt fra renessansens og barokkens kunsthistorie, litt om europeisk tenkning og idéhistorie, litt litteraturvitenskap – men slike foreldre er ikke alle forunt. Den muligheten bør være der for alle, og den burde universitetene legge til rette for og opplyse om. Det burde være mulig å søke seg inn på et årsstudium som har en dannelsespakke, der studenten selv kan plukke

og mikse innenfor et utvalg fag. Det bør heller ikke være begrenset til humaniora – naturfagene er en selvsagt del i forberedende programmer på for eksempel amerikanske topp-universiteter.

Dannelsesåret må kunne inngå i den endelige graden. Gjerne ved at det er mulig å ta en fireårig bachelor. Men et viktig poeng er at dannelsesfag ikke bare kan være for de som studerer disiplinfag. Det er vel så viktig for de som skal inn i profesjonene. Medisinprofessor Jan Frich fortalte en gang at han var inspirert av studier han hadde hatt på HF. Når *Tidsskrift for Den norske legeforening* spurte ham om hvorfor han er like nysgjerrig på både vitenskap

og humaniora, svarte han: – Det henger logisk sammen, synes jeg. Han trekker fram Tolstojs *Ivan Iljitsj's død* når han underviser studentene sine. Fordi verket gir innsikt i hvordan en syk person har det. Tydeligvis mener Frich at det gir noe mer enn referater fra sykesengen på Riksen.

Vi må gjøre det lettere for flere å tenke på tvers på den måten – og vel så viktig, vi må gjøre det fordi den enkelte har et stort personlig utbytte av det. Det er trist å tenke på at de aller fleste studenter går gjennom høyere utdanning uten å ha en eneste klassiker på pensum. Dannelse er ikke noe som bør gå i arv, og hvis vi klarer å gjøre noe med det, blir kanskje ordet dannelse mer likanes også.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Gina Grieg Riisnæs

05:57: Universitas-journalist Frida Fliflet finner roen i det nattoget mellom Bucuresti og Cluj-Napoca åler seg gjennom det transylvanske landskapet.

UNIVERSITAS

Tips oss

tips@
universitas.no

Følg oss

På papir hver onsdag,
på nett hele tiden:
www.universitas.no
facebook.com/UniversitasOslo
twitter: @universitas_no
instagram: [universitas_offisiell](https://instagram.com/universitas_offisiell)
For oppdaterte studentnyheter.

På desken: Solveig Bua
Løken, Aleksander Naug, Kari
Eiring

nyhetsleder: **Henrik Giæver**
h.s.giaever@universitas.no 986 70 257

NYHET

Søk stipend! Nå!

STIPEND: Er du en som gjør absolutt alt i siste liten har du lite tid igjen til å søke om studielån. 15. november kan man ikke lenger søke lån for inneværende semester, og mister dermed muligheten for støtte. Det fremkommer av en pressemelding fra Lånekassen.

– Søker du etter fristen, går du glipp av støtte for dette høstse-

mesteret, sier Nina Schanke Funenmark, direktør i Lånekassen, i pressemeldingen.

Videre står det at over 260.000 studenter søker om støtte til utdanning i både Norge og utlandet hvert år. For skoleåret 2017–2018 delte Lånekassen ut over 27 milliarder kroner i utdanningsstøtte til studenter.

– Samisk litteratur for

Har samisk litteratur en viktig plass i norsk litteraturhistorie? Ikke ifølge pensumet på nordisk litteratur.

Samisk litteratur

tekst Tuva Vik og Ida Davidsen
foto Odin Drønen

– Det er norsk tradisjon å utelate det samiske.

Det mener den samiske forfatteren Sigbjørn Skåden. Ved tre av Norges største universiteter er ikke samisk litteratur en del av det obligatoriske pensumet i nordisk

Sigbjørn Skåden

litteratur. Blant Universitetet i Bergen (UiB), Universitetet i Oslo (UiO), Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) og Universitet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT), er det kun sistnevnte som kan skilte med samisk litteratur på pensum i et innføringsemne.

– Man må jo tenke på at å utelate samisk, når man setter sammen et pensum i nordisk, er en videreføring av en kolonialstruktur, sier Skåden, og fortsetter:

– Samisk litteratur fortjener en større plass.

Skåden mener at Norge lenge hadde en offisiell politikk som i praksis innebar kulturelt folkemord mot, blant andre, samer. Samisk litteratur kan gjøre at man forstår Norge og nasjonalstaten bedre, og tilføre noe nytt til pensum, tror han.

– Det er noe provinsielt i å utelate samisk litteratur fra nordiskfaget. Det tegner et bilde av et fagmiljø som ikke evner å se seg selv utenfra, mener Skåden.

Språklig barriere

Aasta Marie Bjorvand Bjørkøy er førsteamanuensis i nordisk litteratur ved UiO. Der leser ikke studentene en linje samisk litteratur i det obligatoriske emnet NOR1300 – Nordisk, særlig norsk, litteratur etter 1800.

Bjorvand Bjørkøy mener problemet er at de samiske språkene er finsk-ugriske språk, ikke germanske.

– Vi leser jo ikke oversatt litteratur på nordisk. På grunn av språkfamilære forhold gjør det jo at samisk ikke er inne i sin originale språkdrakt, som ville vært det aller mest ønskede, sier hun.

Hun forteller at samisk litteratur derfor blir sjeldent på det obligatoriske pensumet.

– Språkproblemet vil alltid være det som gjør det altfor lett å si «nei, det blir for vanskelig».

Studentene kan tape på ikke å lese samisk litteratur som en del av det obligatoriske pensumet, vedgår Bjorvand Bjørkøy. Likevel mener hun at de selv kan oppsøke samisk litteratur gjennom å ta andre emner.

Ifølge Bjorvand Bjørkøy er det ikke slik at samisk litteratur nedprioriteres, men at språkbarrieren er kjernen i problemet. Hun forteller at de obligatoriske emner sjelden er til revisjon.

– Det finnes sikkert masse vi burde tatt til vurdering som vi ikke er klar over. Jeg legger ikke skjul på at det finnes samisk litteratur som burde vært formidlet.

Tilføyer noe nytt

En del av samisk kultur er, ifølge Skåden, at en ser mennesket som en del av et økosystem, og ikke over det.

– Der kan samisk litteratur gi

en noe – ofte et helt grunnleggende økoperspektiv, sier han.

Han forteller at han tror kvaliteten kan være vanskelig å se for norske litteraturstudenter og -vitere. Når man leser samisk litteratur, må man vurdere den på et annet grunnlag enn norsk litteratur, mener han.

– En må frigjøre seg litt fra kvalitetsblikket, siden man som norsk har bygget seg opp et annet grunnlag med kvalitetskriterier.

På spørsmål om hvilken samisk litteratur han synes burde vært på pensum, svarer han at det er mange, men anbefaler blant annet «Solen min far», eller «Vindens veier» av Nils-Aslak Valkeapää.

Ønsker mer samisk

Nettopp Valkeapää, vinner av Nordisk råds litteraturpris i 1991, er representert på pensumet til UiT. Der skal nordiskstudentene lese «Sol. Død. Liv» fra 1994. Professor i nordisk litteraturvitenskap ved UiT, Henning Howlid Wærp, mener

samisk litteratur helt klart burde vært inkludert i det obligatoriske pensumet.

– Jeg ønsker å ha mer samisk litteratur inkludert i de forskjellige seminarer, men i dag er det svært lite representert. Howlid Wærp forteller at det er mange samiske forfattere som oversetter selv,

og også som skriver på norsk. Relevante tekster for det obligatoriske nordisk pensumet er ifølge han ikke vanskelig å finne.

– Det bor mange flere samer i Oslo enn i Tromsø. Derfor er det ingen grunn til at Oslo skulle neglisjere den samiske litteraturen.

universitas@universitas.no

Ikke på pensum: Aasta Marie Bjorvand Bjørkøy, førsteamanuensis i nordisk litteratur ved Universitetet i Oslo

Psykedelisk masteroppgave

PRIS: Anna Marie Høifødt var en vinnerne av Våg å vite-prisen 2018, som gis til masterstudenter som utfordrer etablerte sannheter i samfunnet. I feltarbeidet dro hun på sopptur i skogen og på psykedeliske «fester» med informantene sine.

– Masteroppgaven min utfordrer stereotypene til psykedelika i samfunnet. Informantene mine er ikke det mange ville kvalifisert som rusmisbrukere. For mange er det nok radikalt å lese at LSD er normalisert for flere høyt utdannede, velstående mennesker, sier Høifødt til Universitas.

Hun ble overrasket over hvor utbredt bruk av psykedelika er i Norge, fra ulike samfunnslag, og deres engasjement og villighet til å prate om sine opplevelser med disse stoffene. Hun valgte å fokusere på to forskjellige grupper, der den ene består av høyt utdannede mennes-

ker med barn, fint hus og fin bil. De som kan kalles øvre middelklasse eller eliten i samfunnet. Den andre består av mennesker med alternative livsstiler, som ofte praktiserer yoga, meditasjon og passer utad inn i «hippie»-stereotypen.

– Det er ikke en opplevelse som du umiddelbart har lyst til å gå inn i igjen. Du er ikke garantert en positiv opplevelse: LSD kan være ti timer med arbeid. De fleste brukere tar det to til tre ganger i året, sier hun.

Årets vinnere fikk 10.000 kroner hver samt diplom, heder og ære.

ttjener en større plass

i Oslo, forteller at samisk litteratur sjeldent settes opp som obligatorisk pensum på grunn av språkbarrieren og språkfamilære forhold.

Universitas presenterer: Hold kjeft, det er eksamen

Kast loss!

Den dyre lesesaltesten

OBS!

Rettelse: I forrige lesesaltest klarte ikke vår journalist (undertegnede) å få med seg Uglebo i kjelleren på HF-biblioteket på UiO. Uglebo fortjener bedre! Klagesensuren flyttes altså nærheten til kaffe fra E til B på dette karakterkortet.

Universitas tester tre av de mest populære lesesalene i skipper-takenes glasshus, Handelshøyskolen BI.

Lesesaltest

tekst Philip A. Johannesburg
foto Henrik Follesø Egeland

Selv i kapitalens høyborg er eksamensnervene ankommet studentene med mest studielån på samvittigheten. Handelshøyskolen BI er ikke pyntet opp med røde, halvkommunistiske julestjerner enda, men studentene har kommet inn i moduset hvor de ikke bryr seg så mye om hvilken bekledning de blir sett med. I verste fall kan en BI-student ha opptil åtte eksamener på et halvt år, og da kan det være kjeft å vite hvilken lesesal du burde satse på. Universitas har tatt turen til Nydalen for å sjekke det ut.

Lesesalene, første etasje i D-blokka

D-blokka er det nyeste tilskuddet av leseverdige plasser på BI. At det er nytt preger også interiøret. På stilleavdelingen står skillevegger med lyddempende trekk som Blindern bare kan drømme om. Ringer en telefon her, må du gå rett ut glassdøren, for her skal du kunne høre en aksje falle på det teppelagte gulvet. Gjennom store skyvedører av glass kan du skimte gruppearbeid rundt runde bord. I denne avdelingen har studentene med hjemmeeksamen funnet sine plasser og diskuterer alt mulig annet enn eksamen, mens google docs-dokumentene stadig får større innholdsfortegnelse med uoppnåelige ambisjoner. Stort pluss for å være ti meter fra nærmeste kafé, og enda større pluss for at du kan jobbe uavbrutt frem til midnatt. I noen av avdelingene kan du sitte hele natten også, perfekt for skipper-taksstudenter. Kast loss! ➔

Karakterkort

Antall plasser	(A)
Distraksjoner	(C)
Nærhet til kaffe	(A)
Fysiske forhold	(B)

Lesesal, sjette etasje i B-blokka

Dette er stedet hvor seriøsiteten er like høy som Radisson Blue-hotellet ved siden av. Stillheten er total og datamaskinene er nesten fraværende. I denne lesesalen ligger lovbøker, metodebøker og Dagens Næringsliv side om side. Fremtidige siviløkonomer har funnet sin plass i solen, under røde lamper av glass med plass til minst fire pensumbøker per plass. Her sitter de seriøse studentene, noe som også preger stemningen. Inventaret er noe sterilt, men nok av uttak for stikkontakter. Om du syns veien til kaffen var lang på biblioteket, så er det bare å kaste inn årene her. Du må sette av en god pause og rydde bort verdigjenstander om du skal ned for å hente din «salted toffee macadamia latte» fra Starbucks-en i første. Riktignok finner du deg et sted å sitte de fleste tider på døgnet. ➔

Karakterkort

Antall plasser	(B)
Distraksjoner	(A)
Nærhet til kaffe	(E)
Fysiske forhold	(B)

Biblioteket, femte og sjette etasje i C-blokka

Lydnivået tilsier at vi befinner oss på en middels hyggelig kafé, men vegg-til-vegg-teppet, skillevegger og ellers konsentrert gruppearbeid tar de største toppene. Dette er en lesesal forkledd som et bibliotek

hvor mye av inventaret er tidligere bachelor- og masteroppgaver. Angsten er ikke i nærheten av hva UiO hadde å by på, for her går praten lett og ubekymret. BIs bibliotek er ikke stedet for å lese, men heller for å diskutere markedsplanen du helst skulle begynt på for tre måneder

siden. Du befinner deg i femte og sjette etasje, men kaffen er plassert i første. De få kaffemaskinene som er plassert rundt omkring er ikke et fullverdig alternativ og trekker derfor godt ned. Inventaret er upåklagelig og moderne nok for den ellers høye semesteravgiften. ➔

Karakterkort

Antall plasser	(B)
Distraksjoner	(B)
Nærhet til kaffe	(D)
Fysiske forhold	(A)

Hysj: Seriøse studenter sitter i stillhet i det sterile inventaret.

«Kafé-esk»: Det er vanskelig å skille lydnivået i biblioteket fra en kafé.

Skipper-takernes drøm: I D-blokka på BI kan du lese mellom skillevegger med lyddempende trekk – noen steder natten lang.

Alt du trenger for å overleve eksamen!

Dette bør du spise i eksamenstiden

Are Brean

Ikke noe tøys: Leder for Legetidskriftet, Are Brean, sier den beste maten i eksamensperioden er mat.

Christine Henriksen

Måltidstips: Klinisk ernæringsfysiolog Christine Henriksen anbefaler måltider til eksamenstiden og på selve eksamensdagen.

– Å studere uten å spise ordentlig, er som å prøve å bygge et hus uten materialer, mener lege Are Brean.

Eksamensmat

tekst Knut Anders Finnset og Thea Rosef
foto Henrik Follesø Egeland

Du sitter på lesesalen i tolvte time og rugsprø og avokado er forlenget spist opp. Hva tyr du til da? Frister det mest med deilige sjokoladecroissanter og skolebrød, eller er du av typen som bunkrer tønner med proteinpulver? Det daglige kostholdet kan ha stor innvirkning på resultatene du sitter igjen med når semesteret er over. Universitas har samlet ernæringstipsene som kan hjelpe deg å oppnå toppkarakter.

– Spis ordentlig mat

Are Brean er sjefredaktør i Tidskriftet for Den norske legeforening og forfatter av Studentkokeboka. Han forteller at det aller viktigste er at du først og fremst spiser jevnlig.

– Spis ofte, og gjerne flere mindre måltider istedenfor et fåtall

store – da blir du bare mett og trøtt, forteller han.

– Små, hyppige måltider med ordentlig mat er det som er den kjedelige, men allmenngyldige sannheten inn mot eksamen.

Christine Henriksen er førsteamanuensis i klinisk ernæring ved Universitet i Oslo, og sier seg enig med Brean.

– Eksamenslesingen kan sammenlignes med et maratonløp. Det er viktig med jevn tilførsel av energi og væske for å holde konsentrasjonen oppe hele dagen, sier hun, og anbefaler tre hovedmåltider og to mellommåltider i løpet av en dag.

– Mange blir slitne og irriterte hvis det går for lang tid mellom måltidene, og kompenserer med et stort måltid som bare gjør at man bli enda trøtttere, sier hun.

Dropp sukkerkjøret

Vil du holde på fokuset, må du også prøve å holde et stabilt blodsukternivå. Mat og drikke med høyt sukkerinnhold vil sende blodsukkeret rett til værs – før det stuper ned igjen.

– Læringsevnen faller som en stein i takt med blodsukkeret. Nettopp på grunn av dette, er kroppen i utgangspunktet flink til å holde blodsukternivået jevnt. Spiser du normalt, vil kroppen klare dette helt fint. Men når

blodsukkeret faller, blir hjernefunksjonen dårligere, sier Brean.

Han sier at studenter derfor burde unngå å få i seg for mye sukker i arbeidstiden.

«Pulver, piller, energidrikker og annet tøys er det bare å holde seg langt unna»

Are Brean, lege

– Vi søker instinktivt mot det som er søtt og fett, slik er hjernen finslipt gjennom evolusjonen. Men de impulsene må vi overstyre i eksamenstiden, mener legen.

Henriksen understreker også at du gjør lurt i å ligge unna sukkeret, og at måltidene helst bør være balanserte.

– For mest optimal konsentrasjon bør måltidene være balanserte. Det vil si at man bør unngå mat med mye sukker eller mettet fett. Basismaten bør bestå av en kombinasjon av smarte karbohydrater, proteiner og sunt fett.

Dette betyr imidlertid ikke at du

ikke kan kose deg med litt søtsaker.

– Det er ikke farlig med litt smågodt ved siden av, men ikke i stedet for ordentlig mat, understreker Brean.

Men du burde heller velge frø- og nøtteblandinger som snacks, mener han, og sier:

– Å studere uten å spise ordentlig, er som å prøve å bygge et hus uten materialer, sier han.

De ernæringsmessige byggesteinene er nødvendige for å kunne lære, da læring i bunn og grunn ikke er noe annet enn endringer i hjernen, opplyser Brean.

Kaffegrensen

At det er høy kaffeføring blant studenter i eksamensperioden er ikke noe nytt, men ekspertene advarer mot å la den svarte vidunderdrikken ta helt av.

– Kaffe er oppkvikkende, men det går en grense for hvor mye koffein kroppen tåler. Generelt sett er åtte kopper en grei maksimumsgrense. Sensitive personer kan oppleve hjertebank og skjelving ved lavere mengder, forteller Henriksen.

Hun anbefaler imidlertid ikke energidrikker under eksamensforberedelsene.

– Disse har et høyt innhold av koffein og sukker, og kan fort bli for mye av det gode. Kos deg heller med kaffen, sier Henriksen.

Brean går også langt i å advare mot energidrikker på lesesalen.

– Pulver, piller, energidrikker og annet tøys er det bare å holde seg langt unna. Energidrikker er mest effektivt for å fylle lommeboka til produsentene, og har null verdi for å studere mot eksamen, hevder legen.

Inn med teskje

Christine Henriksen har satt sammen studentvennlige måltider til en dagsplan, som skal gi deg nok energi til å komme gjennom en tung lesedag. Hva man skal ha med av næring på eksamensdagen er heller ikke alltid lett å vite, men fortvil ikke – her følger en meny til selve dagen også:

Mat på eksamensdagen

- Drikke små slurker mellom hver oppgave. Start gjerne med litt appelsinjuis blandet med vann.
- Du bør også ha med en koffeinholdig brus. For eksempel Pepsi Max eller Cola Zero, hvis du liker det.
- Lag en matpakke med grove brødskeer. Legg de doble med pålegget i midten. Det er enkelt og raskt å spise, uten for mye kliss.
- Fukt er bra å ha når du begynner å bli slitne. Velg typer som ikke bråker, eksempelvis druer eller bananer.

FORSLAG TIL DAGSMENY

● Frokost

En stor porsjon havregrynsgrot laget på lettmelk med frosne bær. Ett glass appelsinjuis og en kopp kaffe.

● Mellommåltid

Knekkebrød med pålegg. Vann og kaffe.

● Lunsj

Varm lunsj fra SiO-kantina. Fyll tallerken med 1/3 fisk, 1/3 grønnsaker og 1/3 karbohydrater. Vann og kaffe.

● Mellommåltid

Klementin/nøtter/pepperkake/marsipan/yoghurt. Vann og kaffe.

● Middag/kvelds

Halvstekte rundstykker (som varmes i ovnen hjemme) med valgfritt pålegg. Melk eller jus, eventuelt en kopp te. Dersom du ikke har spist varm lunsj på skolen, må du lage deg middag hjemme. Lag eventuell en stor porsjon som fordeles på flere dager, for eksempel pastaretter, pizzasnurrer, tortellini, falaffler eller supper. Fiskekaker i pitabrød er også både billig, sunt og enkelt.

Lisbeth Dyrberg

Administrerende direktør i SiO

2 103 489

Fredrik Øren Refsnes

Direktør i SiO Athletica

769 057

Trond Morten Nejad-Trondsen

Direktør SiO Helse og Rådgivning

1 365 533

Steffen H. Greff

Direktør i SiO Mat og Drikke

1 086 996

Gunn Kirsti Løkka

Fungerende direktør SiO Bolig
/Direktør Markedsavdelingen

978 882

Helge Christian Haugen

Eiendomsdirektør i SiO

1 527 754

Trond Bakke

Direktør Eiendom utvikling

1 526 957

Mike Fürstenberg

Faglig leder SiO Foreninger

334 442

Dordi Sylte

Leder SiO Barnehage

682 516

Vetle Bo Saga

Styreleder i SiO 2018

106 883

SiO-toppen troner på skattelistene

Universitas har
søkt opp hva aka-
demiakjendisene
tjener
– så du slipper.

Lønn

tekst Ina Pettersen Jevne

Så er det den tiden igjen, der man må vurdere om det er nysgjerrigheten eller selvrespekten som skal vinne frem. Skattelistene for 2017 kom ut i forrige uke, og dersom du lar selvrespekten vinne, selv om du lurar på hva dine forelesere tjener, vil vi hjelpe deg. Universitas har valgt ut et knippe tilfeldige akademiakjendiser, for å se hvordan ståa er på de ulike utdanningsinstitusjonene.

Millionlønninger

Blant dem har så mye som seks stykker en årslønn på over en million. På toppen av listen ruger er psykologiprofessor Fanny Duckert på hele 1.473.650 kroner i inntekt. I vår pensjonerte hun seg og ble en emerita, etter 26 år ved Universitetet i Oslo. De neste på listen, sosialantropolog Thomas Hylland Eriksen og historiker Terje Tvedt, ligger ikke langt bak, med årsinntekter på litt over 1,3 millioner.

Formuene til akademi-kerne er heller ikke til å kimse av. For der halvparten av vårt utvalg ikke har noen formue, har resterende halvpart i snitt over tre millioner. På tross av de varierende inntektene hos akademiakjendisene, kan vi ikke si at det står direkte dårlig til med gjengen på Øvre Blindern.

SiO-topp med millionformue

Også i Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) sin ledergruppe vanker det både gryn og grunker. Med

Akademiakjendisene

- Kristian Gundersen
778 467
- Bernt Hagtvet
454 711
- Janne Matlari
727 343
- Raino Malnes
843 104
- Lars Gule
519 123
- Elin Ørjasæter
952 227
- Kjell Terje Ringdal
1 185 221
- Grete Brochmann
1 157 318
- Aksel Braanen Sterri
456 933
- Thomas Hylland Eriksen
1 389 538
- Ole Marin Moen
521 169
- Ole Petter Ottersen
1 219 024
- Terje Tvedt
1 314 586
- Fanny Duckert
1 473 650

en inntekt på 2,1 millioner er det administrerende direktør Lisbeth Dyrberg som topper inntektslisten i sin organisasjon.

Direktør for eiendomsutvikling, Trond Bakke, som er den tredje på listen i SiO, har en årslønn på 1,5 millioner.

Direktørene for mat og drikke, eiendom og helse og rådgiving har også en inntekt på over en million, mens de resterende direktørene har trukket et litt kortere strå og havnet litt under.

På landsbasis ligger den gjennomsnittlige lønnen på tvers av alle sektorer på 535.900 kr i året, og det er kun faglig leder for SiOs foreninger, Mike Fürstenberg, som ligger under gjennomsnittet med en inntekt på 334.442 kroner.

REAKSJONER PÅ VARSLINGENE VED TANNLEGEHØYSKOLEN:

– Ingen skal oppleve dette på univer- tetet

Reagerer sterkt: Susann Andora Biseth-Michelsen, leder av Studentparlamentet, mener man må se nærmere på varslingsrutinene til Det odontologiske fakultet.

ARKIVFOTO: HENRIK FOLLESØ EGELAND

Rektor Svein Stølen og leder av Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo reagerer på forholdene ved Det odontologiske fakultet.

Tannlegehøyskolen

tekst Jantra Hollum

Forrige uke kunne Universitas avdekke kritikkverdige forhold ved Det odontologiske fakultet ved Universitetet i Oslo (UiO). Studentene Universitas var i kontakt med beskrevet en studiehverdag preget av rasisme, trynefaktor, psykisk press og fryktkultur av instruktørene på klinikken hvor de hadde praksis.

– Varsling i Si-fra systemet

Svein Stølen, rektor ved UiO, forteller at universitetsledelsen ser alvorlig på forholdene som er blitt avdekket.

– Det ble fredag mottatt et varsel i gul linje i Si fra-systemet ved Det odontologiske fakultet. Dette varselet vil vi nå se nærmere på, sier Stølen.

Et varsel i gul linje benyttes for å si ifra om dårlige sider ved det fysiske eller sosiale læringsmiljøet, for eksempel ekskluderende miljø, manglende sosialfaglige tiltak eller forstyrrende oppførsel.

Et av forholdene som fakultetet nå følger opp er hvorvidt Si fra-systemet er godt nok kjent ved fakultetet.

– Vi vil anbefale studenter å benytte seg av Si fra-systemet og legger til rette for at studenter ved Det odontologiske fakultet kan varsle i dette systemet slik at varslene

mottas sentralt på UiO og ikke på fakultetet. I tillegg kan studenter rådføre seg med Studentombudet på UiO som er en nøytral part, forteller Stølen.

– Mer mobbing

– Vi er opptatt av et godt studiemiljø på UiO, med trygge og gode rammer. Veiledning under pasientbehandling har vært en gjentakende problemstilling ved Det odontologiske fakultet. Undervisningssituasjonen hvor studenter har pasientbehandling under veiledning er en spesielt sårbar situasjon, som stiller høye krav til en profesjonell veileder, sier Stølen og legger til:

– I den siste SHoT-undersø-

kelsen ble det meldt inn høyere forekomst av mobbing fra ansatte ved Det odontologiske fakultet enn ved andre fakulteter. Dette gjør at universitetsledelsen ser ekstra alvorlig på dette, og vil i tiden fremover gjennomføre ukentlige møter med fakultetsledelsen Det Det odontologiske fakultet.

– Oppsiktsvekkende

Susann Andora Biseth-Michelsen, leder av Studentparlamentet ved UiO, reagerer sterkt på måten studentene blir behandlet av instruktørene.

– Dette er en oppsiktsvekkende og alvorlig sak. Ingen skal oppleve dette på universitetet, sier hun, og legger til:

– At studenter av ulike grunner ikke sier fra betyr at vi må se enda mer på varslingsrutinene til institusjonen. Om folk opplever noe som dette, så kan det ikke i tillegg oppleves belastende å si fra om forholdene.

– Vi har vært i kontakt med studentutvalget ved Det odontologiske fakultet og kommer til å støtte

de videre i arbeide med dette.

– Tar saken svært alvorlig

Studiedekan for Det odontologiske fakultet, Amer Sehic, sier at de er opptatt av å ha et godt og trygt arbeids- og læringsmiljø for sine studenter, lærere og klinikkpersonale og tar denne saken svært alvorlig.

– Umiddelbart etter at vi ble gjort kjent med varselet og studentens historier til Universitas, har vi i samarbeid med instituttledelsen, møtt studentene flere ganger for å kartlegge situasjonen. I tillegg har vi hatt et allmøte med studentene hvor vi har informert om tiltak vi skal sette i gang sammen med studenter, lærer og klinikkpersonale, for å være sikre på at slike episoder ikke skal skje i fremtiden samt at alle skal oppleve det som trygt å varsle hos oss, sier Sehic.

I all kommunikasjon med studentene har de oppfordret dem til å bruke Si fra-systemet og fredag 9. november mottok de et varsel i gul linje.

universitas@universitas.no

«Veiledning under pasientbehandling har vært en gjentakende problemstilling ved Det odontologiske fakultet»

Svein Stølen, rektor ved UiO

Den store stipendstriden

- Regjeringen foreslår at studenter som fullfører en grad kan få omgjort 40 prosent av lånet sitt til stipend, mens de som ikke fullfører en grad kun kan få omgjort 25 prosent.
- Som reaksjon på forslaget har så langt 22 organisasjoner gått sammen om oppropet «Vi er ikke perfekte». Oppropet har per 13. november over 18.000 underskrifter.

Kritiske: Stortingsrepresentantene Nina Sandberg (Ap) og Martin Henriksen (Ap) er ikke tilfredse med regjeringens forslag til statsbudsjett.

Dette er Arbeiderpartiets alternative studentbudsjett

Arbeiderpartiet sparer ikke på kruttet eller pengene når de legger frem sitt alternative statsbudsjett – som de selv mener er realistisk.

Budsjett

tekst Pernille Solheim
foto Odin Drønen

– Det må bli slutt på at studentene skal være regjeringen sin sparegris, sier Martin Henriksen, utdanningspolitisk talsmann i Ap, dagen før lansering av partiets alternative statsbudsjett.

I studentbudsjettet, som Universitas har fått tilsendt, avviser Ap regjeringens forslag om å kutte i stipendordningen til studenter, noe som potensielt kan sikre ekstra 256 millioner kroner i statskassen.

– Vi lar oss opprøre over at regjeringen har spart mer på å kutte i ordningen til studentene enn de faktisk har brukt på å øke studiestøtten, sier Henriksen, og meddeler at Ap i sitt budsjett har satt av det tilsvarende beløpet for å reversere regjeringens forslag. Dette valget forteller stor-

tingsrepresentant Nina Sandberg (Ap) at er basert på en tvil om at regjeringens tiltak faktisk vil lede til økt gjennomføring. Dessuten synes hun ikke at å unngå å bytte studium bør være et mål i seg selv.

– Det å bytte studium er ikke nødvendigvis dårlig for samfunnet. Det er bedre at man kommer i den bransjen man hører hjemme, eller har interesse og talent for, enn at man velger feil, sier Sandberg.

I et forsøk på å sikre økt gjennomføring vektlegger heller Ap det de mener er bedre veiledning og tettere oppfølging av studenter, som tildeles 25 millioner kroner i budsjettet.

Lite fremtidsrettet

Hvert år presenterer politiske partier alternative statsbudsjett for å klargjøre for velgere hva de ville ha prioritert dersom de satt i regjering. Årets studentbudsjett fra Ap er en sterk kritikk av regjeringens forslag.

– Arbeidslivet etterspør at man skal kunne ta kortere utdanning og ikke nødvendigvis hele grader. Stipendendringen til regjeringen går tvers imot det. Derfor mener vi at det kuttet er både usosialt og lite fremtidsrettet, sier han.

For å sikre nødvendig kompetanse i arbeidslivet har Ap i sitt budsjett heller valgt å opprette

3000 nye studieplasser.

– Vi mangler lærere, vi mangler sykepleiere, vi mangler ingeniører. Det er en lang rekke yrkesgrupper som vi er avhengige av å få utdannet. Derfor synes vi det er smått utrolig at det ikke har blitt satset på å få flere studieplasser i statsbudsjettene, sier Henriksen.

Utdanningspolitisk rådgiver i Ap, Anders Kvernmo Langset, legger til at rentefritak på tidligere utdanning om man tar mer utdanning, av samme grunn, bevares i budsjettet.

– Fordi vi vil styrke muligheten til etter- og videreutdanning, og at studenter skal kunne komme tilbake til universitetene og lære gjennom hele livet, så vil ikke vi fjerne rentefritaket, sier Langset.

Vil ikke øke studiestøtten

NSO skriver at én av fem studenter, ifølge SSB, jobber «for mye», og at tre av ti oppgir at stram

økonomi går utover karakterene deres. På spørsmål om hva de vil gjøre for å bedre denne situasjonen, svarer representantene fra Ap at de vil fortsette opptrapningen mot 11 måneders studiestøtte, men at NSOs krav om å øke og knytte studiestøtten til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden ikke imøtekommes.

– Vi hadde jo ønsket at vi kunne brukt 250 millioner på andre tiltak for studentene, men når regjeringen legger inn et så stort kutt, så mener vi at det viktigste er å unngå dette, sier Henriksen, og legger til:

– Men så er det en veldig viktig diskusjon om hvordan man kan unngå at studentene må jobbe ved siden av studiene sine. Da har vi sagt at blant annet boliger er viktig for å bedre økonomien.

Boligutgifter, mener representantene, er noe av det som har størst innvirkning på studenters økonomi, og dermed velferd.

Derfor har Ap valgt å øke tilskuddet, fra regjeringens forslag om 2200, til 3000 nye studentboliger. Dette tror representantene kan gjøre tilværelsen lettere for studenter – særlig i kombinasjon med 15 millioner kroner ekstra til psykisk helse.

– Vi dobler innsatsen på psykisk helse i forhold til det regjeringen har, og da går det både på forebygging og på behandlende tiltak. Her er vi i dialog med organisasjoner om å få utarbeidet en målrettet politikk, sier Sandberg.

– Det alternative statsbudsjettet er et uttrykk for våre prioriteringer. Men i denne runden så har vi måttet gjøre godt igjen det ugagnet som regjeringen har gjort, legger hun til.

– Et ansvarlig budsjett

Aps forslag tar sikte på å øke støtten til både studentboliger, studieplasser og psykisk helse for studenter, uten å kutte i studiestøtten. På spørsmål om hvorvidt det ambisiøse budsjettet egentlig er realistisk, svarer Sandberg:

– I dette budsjettet har det jo til og med vært et en aktualitet at vi kanskje skulle gå i regjering. Vi er alltid ansvarlige når vi lager budsjett og har en finansfraksjon som er veldig nøye. Men i år er det ekstra nøye. Så man kan være trygg på at budsjettet holder.

«Vi lar oss opprøre over at regjeringen har spart mer på å kutte i ordningen til studentene enn de faktisk har brukt på å øke studiestøtten»

Martin Henriksen, utdanningspolitisk talsmann i Ap

universitas@universitas.no

Dette mener de andre partiene

Når studentenes stipendframtid skal avgjøres, må de håpe på hjelp fra et tvilende KrF.

Budsjett

tekst Synne Hellevang og Henrik Giæver

Fremskrittspartiet

Fremskrittspartiet (Frp) er blant de partiene som er for den nye ordningen. De mener det er viktig å inspirere studentene til faktisk å fullføre utdannelsen og komme seg ut i arbeidslivet.

– For Frp er det viktig at folk utdannes til jobb, ikke arbeidsledighet. Det er tross alt derfor man tar en utdannelse, sier leder i Utdannings- og forskningskomiteen Roy Steffensen.

Høyre

Høyre støtter også forslaget om stipendordningen. De mener forslaget vil gjøre at flere studenter fullfører grad og legger vekt på at både studentene selv og samfunnet har behov for kompetansen man får av fullført grad.

– Denne endringen påvirker ikke det du får utbetalt i støtte i måneden, det er heller ikke noe krav til at du skal fullføre på normalt tid. Det som betyr noe er hvorvidt du fullfører graden din eller ikke, sier utdanningspolitisk talsperson Marianne Synnes.

– Under denne regjeringen har studentenes økonomi blitt styrket. Vi har justert studiestøtten og vi innfører 11 måneders studiestøtte. Det er viktig for at studentene skal kunne bruke mer tid på studiene, og mindre tid på deltidsjobben, sier hun.

Kristelig folkeparti

Kristelig folkeparti (KrF) vil vurdere mulighetene for å gjøre endringer i regjeringens forslag, i forhandlingene KrF skal ha for en eventuell felles regjeringsplattform.

– KrF så seg ikke i stand til å rette opp i denne omleggingen innenfor det handlingsrom vi har nå i vårt alternative budsjett, sier Utdanningspolitisk talsmann i KrF Hans Fredrik Grøvan.

Han sier også at de har fremmet et nytt forslag om å innvilge 12 måneders studiestøtte til studenter med barn, samt rett til permisjon.

– Dette vil være et viktig tiltak for å bedre den økonomiske situasjonen for familier hvor foreldrene er studenter, sier Grøvan.

Senterpartiet

Senterpartiet er imot forslaget til ny stipendordning. De er også kritiske til hvordan forslaget er innført.

– Forslaget har ikke blitt hørt eller forankra hos studentene og institusjonene, for om dette gir økt gjennomføring. De budsjett-

terte innsparingene mener vi det er usikkert om bli reelle. Her krever vi mer informasjon på bordet før dette kan bli innført, sier Stortingsrepresentant og medlem i Utdannings- og Forskningskomiteen Marit Knutsdatter Strand.

Miljøpartiet de grønne

Miljøpartiet de grønne (MDG) er også mot regjeringens forslag til ny stipendordning.

– Universiteter skal ha fokus på kunnskap og at studenter selv finner ut hva de vil gjøre med livet, ikke være en gradsfabrikk, sier kommunikasjonssjef Ida De Rosa.

MDG mener studenter ikke skal straffes for å prøve ut nye fag, velge å gå over i arbeid underveis eller for å falle ut på grunn av sykdom.

Venstre

Venstre er forsker- og høyere utdanningsminister Iselin Nybøs parti, og de stiller seg følgerlig bak forslaget.

– Hovedintensjonen med endringen er å motivere flere studenter til å fullføre graden sin. Samtidig har det vært viktig for den blågrønne regjeringen å gi studentene mer å rutte med mens de studerer, kommunikasjonssjef Steinar Haugsvær i Venstre.

Han påpeker blant annet at man i forslag til statsbudsjett jobber med å fase inn elleve måneders studiestøtte.

– 11 måneders studiefinansiering fases nå inn, og i 2019 har vi foreslått at studentene skal få utbetalt støtte for tre uker i juni. Bevilgningene til studiestøtte har aldri vært høyere, selv om vi tar hensyn til noen innsparinger. Re-alveksten fra 2013 til 2019 er på 6,7 prosent.

Rødt

Nykommerne på Stortinget i Rødt er også mot forslaget. Seher Aydar, som er Rødts første vara på tinget, mener forslaget kan slå negativt ut for studentene.

– Rødt vil reversere forslaget om at man må fullføre en grad for å få omgjort lån til stipend. Dette kan gi alvorlige konsekvenser for studenter som av ulike grunner bytter utdanningsløp eller må avslutte utdanningen, sier hun.

Sosialistisk venstreparti

Sosialistisk venstreparti (SV) frykter at forslaget vil forsterke forskjellene mellom de som har foreldre som kan støtte dem økonomisk, og de som ikke har det.

– De studentene som sliter mest fra før vil få det tøffere. Blir forslaget vedtatt, undergraver det prinsippet om lik rett til utdanning for alle, sier SVs utdanningspolitiske talsperson, Mona Fagerås.

– Det er helt feil metode for å sørge for at flere fullfører en grad, det må være mulig bytte studium om man kjenner at man startet på feil utdanning, uten å tape penger på det.

Tilbudsguiden

AVIS

Dagsavisen
Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

abo@morgenbladet.no

www.morgenbladet.no
Tlf: 23 33 91 80

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:

www.morgenbladet.no/student

Få 50 % studentrabatt på Vårt Land

Bestill på VL.NO/STUDENT

kundesenter@vl.no

www.vl.no
Tlf: 22 310 310

BRILLER

Synsprøve ½ pris nå 345,- inkl.
trykkmåling og netthinnebilde

Ta med studentbevis og få 25% rabatt
på briller inkl. komfort glass.

Velg blant kjente merker.

Eye Factory Byporten
Jernbanetorget 6
0154 Oslo

byporten@eyefactory.no
Tlf: 40 43 55 55
www.eyefactory.no

HUDPLEIE

Home of Beauty AS
Fauchalds gate 11
0365 Oslo

post@homeofbeauty.no
Tlf: 24 02 22 22
www.homeofbeauty.no/timebestilling

Lave priser og delbetaling
for alle studenter.
Permanent makeup - Microblading –
Tannbleking

Bruk koden "HOBstudent"
når du bestiller online!

Akademikliniken Smestad
Hoffsveien 92, 0377 Oslo
oslo@akademikliniken.no
Tlf: 22060003

Akademikliniken Ullevål
Sognsveien 70 A, 0855 Oslo
info@akademikliniken.no
Tlf 22 58 17 10

www.akademikliniken.no

20 % rabatt på hudbehandling, peeling
og laserbehandling. Gjelder f.eks acne,
uønsket hårvekst, pigmenter,
sprengte blodkar etc.

LEGE

20% Studentrabatt!

LEGEVAKT
Gynekolog
Psykolog/psykiater

allmenn@ckms.no
www.ckms.no
Tlf: 23196040
Sørkedalsveien 10c, 0360 Oslo

MUSEUM

Opplev Popsenteret - et moderne
og interaktivt opplevelsesmuseum
for norsk populærmusikk.

Syng i studio !

Trondheimsvn.2 v/Schous plass
Tlf: 22 46 80 20

Se høstens aktiviteter her
www.popsenteret.no

kontakt@popsenteret.no

Norsk Teknisk Museum
Kjelsåsveien 143
0491 Oslo

Tlf: 22 79 60 00
www.tekniskmuseum.no

Studentbillett kr 100,-

Se høstens spennende
utstillinger og aktiviteter!

Velkommen til oss!

Her kommer flere
gode tilbud

PIERCING

Safari Bodyart Studio AS
Grensen 9
0159 Oslo

safarioslo@safaribodyart.no
Tlf: 22339700
www.safaribodyart.no

Planer om piercing?

20% studentrabatt
på alle piercingsmykker.

Midt i byen!

PIZZA

Studenttilbud: Stor pizza 159,- kr

Gjelder kun ved fremvisning av gyldig
studentbevis.

www.pizzabakeren.no

TANNLEGE

Grünerløkka Tannhelsesenter
Thorvald Meyers gate 33
0555 Oslo

lisa.orting@grunermail.no
Tlf: 22 35 77 92
www.grunerlokka-tannhelsesenter.no

600 kr for første undersøkelse (inkl.
røntgen og enkel rens).

Fast 20 % studentrabatt på all
tannbehandling.

Sandaker Tannlegevakt
Sandakerveien 67A
0477 Oslo

Tlf: 22 15 20 00

www.sandakertannlegevakt.no

10% studentrabatt

Fokus på kvalitet og smertefri
behandling til meget rimelig pris.

Garantert akutt time innen 2 timer

JAKTEN PÅ ÆRLIGHETEN

ETTER BRAKSUKSESSEN I 2015 PEKTE ALT MOT EN LYSSENDE ARTISTKARRIERE FOR FAY WILDHAGEN (25). SÅ BLE DET PLUTSELIG HELT STILLE.

tekst: MARIA STØRE foto: CHARLOTTE FØRDE SKOMSØY

Fay er 17 år gammel og står og tripper bak scenen. Hun har aldri spilt for et publikum før – faktisk er det nesten ingen som vet at hun skriver låter. I all hemmelighet har hun skrevet og spilt iherdig, men låtene er private, bare for henne. Nå sitter hun av nervøsitet. Hun har ikke spist i hele dag.

To lærere på skolen har overtalt Fay til å opptre på den store skoleavslutningen. Da de spurte henne, sa hun først nei.

– Men så tenkte jeg «føkk it, jeg bare gjør det!», forteller hun nå.

Fay beskriver opplevelsen som «helt vill».

– Første gang jeg spilte for noen som helst så var det foran tusen mennesker!

Responsen var overveldende. Medelever, foreldre og lærere kom bort etter opptreden, og for første gang fikk hun bekreftelsen hun trengte på at musikken hun lagde var god.

– De reaksjonene gjorde veldig inntrykk. Tenk at min musikk kunne bety noe for noen andre, sier hun.

«Et friskt pust»

På trikken opp til Ekebergparken legger Fay ut om tiden før hun ble artist. Hun skyter inn setninger mellom hver bit hun tar av baguetten fra Narvesen, gestikulerer, tuller og ler, og snakker om at hun aldri har følt særlig på presset om å være som alle andre.

Fay begynte for alvor med musikk da hun var ti år gammel. Hun spilte gitar og kunne sitte på rommet sitt i timevis og studere Guns'n Roses-gitarist Slash sine lange gitarsoloer på Youtube. Men hun hadde ikke behov for å dele musikken og låtene med andre – det handlet bare om å skape noe og å bli bedre.

For tre år siden, i 2015, slapp Fay sitt første album: *Snow*. Hun ble beskrevet som et friskt pust av anmeldere, ble nominert til Spellemannpris for årets nykommer og fikk Edvard-prisen for låten «Into the woods».

Et helt år svedde hun på *Snows* braksuksess mens hun turnerte hun rundt i Norge og Europa, og spilte på de største scenene på festivaler som Roskilde og Øyafestivalen.

Alt pekte mot en lysende artistkarriere.

Så forsvant hun fra rampelyset. Sommeren 2016 ble det helt stille fra Fay Wildhagen. En senebetennelse i begge armene gjorde at hun måtte legge ned gitaren.

Senebetennelsen var som en hindring, et handikap, som gjorde det umulig for henne å gjøre det hun elsket og identifiserte seg med – å spille gitar

og skape musikk. Hun beskriver tiden som «en dyp og mørk dal».

Tonefallet hennes daler mens hun myser utover Oslo fra Ekebergparken. Fay tar på seg solbrillene igjen før hun fortsetter.

– Når man er så dårlig blir man nedbrutt i hodet. Jeg begynte å slite med motivasjonen, det gikk så sakte og jeg så ikke enden.

Bråstoppen førte til en musikalsk usikkerhet. Hvem var hun uten sin store lidenskap? Ville hun noensinne klare å lage musikk igjen?

– Jeg slet med å være tro mot meg selv, jeg viste ikke hvem jeg skrev låtene for lenger. Det føltes ikke lenger som min musikk. Den var ikke ærlig.

Noe måtte gjøres. Hvordan skulle hun finne tilbake til seg selv? Løsningen ble å flytte opp til hytta

«Jeg tror folk får 40-årskriser fordi de ikke var ærlige mot seg selv da de var yngre»

på fjellet i Hemsedal helt alene – midt på vinteren. I én måned gikk hun lange skiturer med hunden og utforsket sitt eget lydbilde i fred.

Snart vokste det frem en ny inspirasjon til utforske lyder og til å leke seg med musikken. Fordi hun hadde senebetennelse i begge armene og ikke kunne bruke gitaren, tilegnet hun seg ny kunnskap. Ved å bruke andre instrumenter, som keyboard og digital programmering, fant Fay en ny gnist.

– Det å «nørde» var veldig gøy. Men det var vanskelig, jeg tok innmari mange avgjørelser om den plata her alene og følte jeg liksom druknet i lyd, sier Fay.

De nære følelsene

To år senere, den 21. september i år, slapp hun omsider den etterlengtede andreplaten *Borders*, som allerede har høstet gode anmeldelser. I Aftenposten beskrives det som «et album å gråte til, men på en god måte».

Fay var til tider usikker på om hun ville spille platen live. Hun sukker og tenker seg litt om før hun nølende forteller om tiden frem mot utgivelsen av *Borders*.

– Jeg forbinder det med en kjip tid, noe som har

gjort det vanskelig virkelig å nyte utfallet av platen. *Borders* har vært så tung å skrive. Derfor svarer jeg nok annerledes enn jeg ville gjort om et år, eller enn det jeg gjorde for tre år siden.

Med ett skifter tonefallet og et lurt smil brer seg over ansiktet hennes mens hun fortsetter:

– Men da jeg spilte den første helgen på turné nå var det dritgøy!

Fay beskriver det å stå på scenen som en direkte, nesten brutal, tilbakemelding. Bare det om folk kommer eller ikke, om de klapper eller ikke, er den

FAY WILDHAGEN (25)

- Norsk sanger, gitarist og låtskriver fra Oslo
- Bosatt i Oslo
- Fikk sitt store gjennombrudd med albumet *Snow* i 2015
- Signert til plateselskapet Warner Music Norway
- Aktuell med albumet *Borders*

FEM KJAPPE

1. Favorittsang?

September med «Earth, wind and fire».

2. Sivilstatus?

Ikke singel, hehe.

3. Når var du sist gang full?

Lørdag etter første helgen av turné, da feira vi! Jeg pleier ikke drikke på turné, siden man må være *sharp* og jobbe mye, men når man er ferdig og det er en uke til neste gang kan man more seg litt. Og så er det fint å samle bandet da.

4. Største flause?

En flause per konsert garantert. Ellers ... Jeg blir ikke så veldig fort flau. Altså, jeg har jo én stor flause, men den forblir hemmelig.

5. Hvis du skulle vært et dyr, hvilket ville du vært?

Løve. Det er dyret jeg likte best som barn. Så det føles mest tro mot meg selv.

ETRÅD: Fay råder alle unge og ambisiøse til ikke å gjøre som henne. – Ikke bit over for mye på en gang. Man har god tid på å bli god.

tydeligste formen for feedback.

– Det å spille en konsert hvor alt klaffer med publikum og band – da kan man oppnå en magisk, nærmest religiøs stemning. Og det er dette som gjør meg hekta, sier hun.

– Hva inspirerer deg i når du lager musikk?

– Det er vel livet i seg selv, svarer Fay lattermildt.

Hun forteller den største inspirasjonskilden til den nye platen har vært ærlighet. Tidligere har hun skrevet låter hun selv beskriver som abstrakte malerier på følelser som egentlig er veldig enkle.

– For eksempel sånn her da: «Under et tre i det fjerne var det et frø-ø-ø», synger hun og ler.

Å være ærlig og tro mot seg selv er likevel temaer hun stadig kommer tilbake til. Hun tror at man må tørre å ta noen ærlige og litt vanskelige valg for å ha det bra med seg selv.

– Det kan innebære å gjøre noen prioriteringer. Kanskje man må slutte i jobben, starte på nytt, eller forlate et forhold som ikke funker. Vi blir jo ofte i ting fordi det er vanskelig å forlate det, men noen ganger kan det være nødvendig. Man må tørre å ha det bra, poengterer hun, og legger til:

– Jeg tror folk får 40-årskrises fordi de ikke har vært ærlige mot seg selv da de var yngre.

Hun forteller at det nettopp er de vanskelige følelsene, sårbarheten og ærligheten hun ønsker å formidle i låtene sine.

– Altså, jeg skriver jo mye om nære følelser og ikke om hverdagen. Jeg har lyst til å skrive om når ting går til helvete, eller når ting går sjukt bra. Da er det mye større spenn!

Hun stopper og tenker litt før hun entusiastisk utbryter:

– Da er det flere strenger å spille på.

Hun smiler lurt av sin egen metafor.

– Har du det bra nå?

– Ja, jeg har det veldig bra nå. Men jeg tror man alltid må jobbe for å fortsette å ha det sånn.

– Jeg fikk det til

Selv om musikken er Fays store lidenskap, innrømmer hun at hun av og til kunne tenke seg et vanligere liv med faste rammer.

– Som artist går man sin helt egen vei da. Jeg jobbet med *Borders* i to år uten feedback, tids-

«Det føltes ikke lenger som min musikk. Den var ikke ærlig»

rammer eller å føle særlig mestring. Det kan ikke være sunt? Korte prosesser er nok bedre da, det vanlige livet liksom. Stå opp, prestere, få tilbakemelding, takk, gå hjem.

Hun klapper hendene sammen som om hun børster av seg en lang dag.

– Hva er du mest stolt av å ha oppnådd?

Hun ler ydmykt.

– I livet eller? Vel, jeg har nettopp kjøpt leilighet! Det er jo ganske kult.

Men så tenker hun seg litt om og trekker på skuldrene.

– Jeg er ganske fornøyd med at jeg har gitt ut to plater, som jeg har skrevet helt selv. Det var mye arbeid, men jeg fikk det til! Ikke sånn «made it in the business», men mer at det ble plater. Jeg fikk det til.

Fay nikker forsiktig og ser tankefullt ut i luften, før hun runder av resonnementet med å si at hun føler seg mer heldig og takknemlig enn stolt. Engasjementet hun opplever i møte med publikum gjør de lange og ensomme prosessene verdt alt strevet. Når hun står på scenen forsøker hun alltid å gjøre avstanden mellom henne selv og publikum så liten som mulig.

– Vi tenker jo alle det samme, er redde for det samme og vil det samme. Alle er for eksempel redde for å dø, redde for å være alene og alle vil bli anerkjent. Mennesker er så utrolig komplekse og simple på samme tid.

Fay stråler når hun snakker om møtet med publikum og forteller at hun alltid forsøker å skape en dialog.

– I en så splittet politisk tid er det kult å se hva vi kan gjøre sammen – bare det at alle synger samme tone samtidig. Jeg blir veldig beveget av det. Musikken er ingenting uten resten av folka, alle er med på å skape, sier hun med lysende engasjement i blikket.

Det er ikke vanskelig å se at Fay har funnet sitt kall i livet. Likevel kan man ikke la være å spørre om hva hun ville gjort uten musikken. Har hun en plan b? Svaret kommer fort.

– Hvis jeg hadde hatt en plan b, så hadde jeg nok gått for det.

kulturredaktør:
johannes.fjeld@universitas.noJohannes Fjeld
926 97 107

KULTUR

Kontroversiell Youtube-kanal tilbake etter kritikk

Youtube skapte sterke reaksjoner da de forrige uke utestengte brukeren «Shirrako» etter at han delte et klipp av et drap på en feminist i dataspillet Red Dead Redemption 2. Dette melder Dagbladet.

– Kanalen ble stengt fordi jeg

drepte en kvinnelig karakter. Du dreper menn gjennom hele spillet, og det er helt greit, skriver «Shirrako» på sin Twitter-profil. Etter massiv kritikk fra andre profilerte brukere reverserte Youtube avgjørelsen.

Fra pensum til podkast

En gjeng med førstegangsstudenter møtes en gang i uka for kollokvie – som du kan høre på podkast.

Podkast

tekst Jantra Hollum
foto Gina Grieg Riisnæs

Dette er ikke din vanlige kollokvi-egruppe. De begrenser seg ikke til et grupperom på Blindern, og diskusjonen holdes ikke innenfor fire vegger. De ønsker å dele kunnskapen med sine medstudenter og lar deg lytte til alt fra de faglige diskusjonene og til beretninger om sine privatliv.

– Hei og velkommen til podkasten «Fra exfucked til exfac» podkasten som gjør deg litt mindre ex-fucked og litt mer klar for ex.fac, sier Idar Henrik Seem inn i mikrofonen.

Universitas' utsendte er i et av Radio Novas studier, hvor den ivrige kollokviegruppe på fem spiller inn episodene av podkasten sin.

Samfunnsgeografistudentene

Sandra Skiaker, Edda Eline Fuhr, Erlend Berge Kyllingstad, Idar Henrik Seem og Johannes Refsdal bruker fritiden sin på å gjøre ex.fac ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo (UiO) mer forståelig for sine medstudenter.

Ex.fac (Examen facultatum) er et obligatorisk emne og inngår som en del av de fleste studieprogrammene med 10 studiepoeng. Innholdet i emnet varierer hos hvert enkelt fakultet. I 2017 var det 4720 studenter ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet og det er dermed det tredje største fakultetet ved UiO.

En podkast blir født

Sandra prater engasjert om oppstarten av podkast-prosjektet:

– Vi innså hvor kult faget kunne være og hvor kjipt det egentlig var. Temaene i ex.fac er veldig spennende, men det er gjort vel-

dig komplisert. Vi ville ta på oss oppgaven om å gjøre stoffet mer folkelig og tilgjengelig.

– Vi satt i et kollokvierom langt ned i kjelleren på Blindern, og etter en lang runde prokrastinering

«Etter en lang runde prokrastinering så tenkte vi: hvorfor ikke lage podkast?»

Idar Henrik Seem, samfunnsgeografi-student

så tenkte vi: hvorfor ikke lage podkast? sier Idar Henrik.

Når de blir spurt om nøyaktig hvor lenge de har arbeidet med dette, blir de usikre. Samtalen flytter videre, men plutselig utbryter Idar Henrik, som har sittet på mobilen en stund:

– Den 10. september klokken 16: 03 lagde vi Facebook-chatten

og et Google Document – da var vi i gang. Første episode kom ut den 8. oktober. På de to månedene i mellomtiden hadde vi allerede spilt inn tre episoder og fått det godkjent av Radio Nova, sier han.

Gjør pensum relevant

Kollokviegruppen er opptatt av å ikke være en erstatning til forelesningene, men heller en eksamenstett repetisjon.

– Forelesningene komprimerer stoffet til en to timers økt, mens vi igjen må komprimere det igjen til en halvtimes episode, påpeker Idar Henrik.

– Vi kan ikke mer enn medstudentene våre, men vi vil ofre en del tid på å forstå det bedre selv. Det er jo som at vi hadde diskutert faget i en vanlig kollokviegruppe, bare at vi nå tar opptak av samtalen, forteller Sandra og legger til:

– Vi prøver å dra fagstoffet inn i vår egen hverdag. Det er kult når man kan dra teorier fra en filosof fra 1500-tallet og inn i dagens studentliv. Så prøver vi å ha balanse mellom det faglige og moro, sier Sandra.

De starter hver episode med litt

small talk, for at lytterne skal føle at de blir bedre kjent med dem. Dessuten er det en hyggelig minglestund for dem før de begir seg ut på det tyngre fagstoffet.

– Vi har fått høre en del om Eddas kjærlighetsliv, påpeker Sandra.

– Vi har fått positive tilbakemeldinger fra forelesere som likte podkasten veldig godt, sier Edda.

Sandra nikker:

– Jeg har fått meldinger fra folk jeg ikke har snakket med siden barneskolen som sier at podkasten redder dem.

Nybegynnernes tips

Til tross for å bruke ekstra tid og energi på å lage podkast, har ingen av dem studert tidligere.

– For førstegangsstudenter er det vanskelig å forholde seg til så mye lesing og akademisk språk. Dette er noe vi skylder neste års studenter. Vi håper podkasten kan være en motivasjon og gjør faget mer overkommelig, forteller Sandra.

– Vi har ikke fått noen rutiner på det faglige enda. Læringsutbyttet fra å lage denne podkasten er veldig stort, sier Idar Henrik og legger til med et smil:

– Det eneste problemet er at vi blir gjenkjent på fakultetet og folk sier: Det er deg fra podkasten!

Podkasten sendes på Radio Nova halv ett hver fredag frem til eksamen. I tillegg finnes episodene på de fleste podkastapper og på Spotify. De har bikket 1000 avspillinger på Soundcloud.

Ni episoder ligger ute og minst to til er planlagt å sendes. I tillegg skal de lage en eksamensspesial.

– Hva er deres beste eksamenstips?

– Hør på podkasten!, sier Sandra kjapt og legger til:

– Finn en hyggelig kollokviegruppe som synes at faget er litt gøy hvertfall.

– Pust og ta det med ro. Det er en dag av livet ditt, det ordner seg. Bare stol på at du har gjort nok i forkant, sier Idar Henrik.

– Spis en god frokost!, sier Edda.

– Benytt deg av badstua på Athletica, legger Sandra til.

Ferien fra podkast etter eksamen blir derimot kort. Neste semester har de nemlig ex.phil sammen.

– Planen er å lage podkasten «Fra ex-phil til ex-chill», sier Sandra.

Ivrig: Hjernene bak podkasten «Fra exfucked til exfac» over på sending i sine innspillingslokaler hos Radio Nova, hvor de gjør pensum i ex.fac mer forståelig.

KULTURANBEFALING

Johannes Fjeld, kulturredaktør i Universitas

For hjertet er livet utrolig komplisert

HVA: Scenesnakk:
Lena Andersson om
forelskelsens vesen

HVOR: Oslo
Nye Teater

NÅR: 24. november,
14:00-14:45

Jeg har grenseløs respekt for Lena Andersson. Ikke bare fordi hun skriver gode romaner, men fordi hun har gjort noe som på papiret ikke burde la seg gjøre: Hun har gjort bred suksess med en roman som inneholder setninger som «Behavioristisk autonom, men fenomenologisk hund», «... han hadde avfeid henne som en imperialistlakei og mental kolo-

nisator» og «... hun hadde villet føre sammen det anglosaksiske og det franske, altså hadde applisert den analytiske skolens minimalisme og logikk på den kontinentale skolens mer grandiose antakelser». Seriøst, les de setningene høyt. Det er klin kokos. Det går ikke an å skrive sånn. Det er ikke lov. Men Lena Andersson gir faen. I *Rettstridig forføyning*

fra 2013, som forteller historien om poet og essayist Ester Nilssons håpløse forelskelse i den ubrukelige kulturgubbe-fuckboyen Hugo Rask, kombinerer hun språket til en overspent HF-gutt med en innsikt i menneskesinnet som er så dyp at den griper tak i sjelen og vrir den opp som en slags ... *en slags klut laget av sjel*. 24. November kan du se Andersson disku-

tere «forelskelsens systematiske selvbedrag» med litteraturviter Inger Merete Hobbestad på Oslo Nye Teater, hvor fortellingen om Ester og Hugo også er satt opp som et teaterstykke. Håpet er en parasitt på menneskekroppen og lever i fullskala symbiose med menneskehjertet, så du kan like gjerne droppe eksamenslesinga og få med deg dette i stedet.

MIN STUDIETID

tekst Jantra Hollum
foto Sjur Stølen

VANT UIOS UTDANNINGSPRIS:
— Jeg er ikke en god foreleser

HF-jente i legefrakk: Anne Kveim Lie hatet «grisefestene» på medisn og identifiserte seg mer med studentene på idéhistorie.

Under studietiden dro Anne Kveim Lie på hooke-tur til Roma med lærerne sine, besvimte på operasjonssalen og reddet livet til et spedbarn.

– Det eneste jeg var sikker på var at jeg ikke skulle studere var medisin, sier lege, idéhistoriker og førsteamanuensis i medisinsk historie ved Universitetet i Oslo (UiO) Anne Kveim Lie.

Etter å ha reist jorda rundt etter gymnaset, fikk Kveim Lie en «aha-opplevelse» om at hun ville hjelpe andre, og søkte profesjonsstudiet i medisin. Det har hun kombinert med idéhistorie.

– Jeg kjedet meg veldig mye på medisin, og følte meg aldri helt hjemme med kullet mitt. Jeg røyket da, det var jo ikke så mange av oss på medisin, så der hadde jeg en liten gjeng.

Hun graviterte stadig i retning Blindern:

– Jeg synes de mørkkledde på idéhistorie var veldig spennende.

Møtet med legeyrket

Som student var Kveim Lie svært travel, og hun sjonglerte festing, lesing og ekstravakter på Gaustad med utallige studiereiser.

Første gangen hun var på en operasjonssal var under et utvekslingsår til Valencia i Spania. Hun besvimte og fant ut at kirurgi ikke var noe for henne.

Enda en slik yrkesmessig åpenbaring fant sted senere – denne gangen som

«Det er hårreisende at vi forsker sammen, men underviser helt separat»

studentvikar på sørvestlandet. Hun den eneste legen på sovende vakt, da hun ble vekket av en sykepleier midt på natta. Et spedbarn som hadde sluttet å puste hadde ankommet akutten.

– Anestesisykepleieren var en vikar fra Sverige, som ikke fant spedbarnsutstyret, så vi hadde ikke en surstoffmaske som passet. Jeg mistet fatningen, men sykepleieren var genial og sammen fant

vi ut at vi kunne klippe til et av disse hvite plastbegerne slik at det tettet godt nok rundt munnen, og vi fikk ungen til å puste.

Da fant hun ut at heller ikke akuttmedisin var noe for henne.

Hooking i Roma og tyveri i Cuba

Det var ikke bare på medisinstudiet anatomen ble utforsket:

– Både på idéhistorie og kunsthistorie hadde vi mye samvær med lærerne både sosialt og på turer til Roma, men i disse metoo-tider så har jeg skjönt at det var helt krise. Lærere som la an på studiner, klining i krokene, og fulle lærere og studenter om hverandre.

I Cuba skrev hun prosjektoppgaven sin. Der opplevde hun enda flere skjellsettende begivenheter. I Santiago bodde hun sammen med cubanske studenter på en leir ved stranda. Hun og kjæresten kranglet om hvor de skulle gjemme pengebelten før velkomstmøtet rundt leirbålet.

– Vi ble ikke enige og fikk det travelt, så vi gjorde det dumme vi kunne ha gjort: puttet dem ned i én og samme sekk. Da vi kom tilbake var selvfølgelig akkurat den sekken borte. Da sto vi uten penger, pass og billett. Vi var 80 mil unna flyplassen i Havanna. Det ble en dugnad i hele lokalsamfunnet, vi fikk bo hjemme hos

■ HVEM: Anne Kveim Lie

■ HVA: Medisin profesjon og idéhistorie

■ NÅR: 1991-98

■ HVOR: Universitetet i Oslo

folk og musikerne vi ble kjent med begynte å prate om oss til turistene på hotellet de spilte.

Etter det har hun elsket cubanere.
– Det endte med at to irer ga oss penger til å kjøpe togbillett til Havanna.

Pedagogen

I dag er Kveim Lie undervisningsleder i samfunnsmedisin ved UiO.

– Jeg ble engasjert i undervisning av ren nød. Emnet mitt, samfunnsmedisin, var hatet av medisinstudentene. Det øyeblikket jeg gikk over dørstokken til forelesningssalen, så lyste det negativ forventning av ansiktene.

Etter et langt samarbeid med studentene, og flere pedagogikkurs, ble Kveim Lie tryggere på seg selv som foreleser. Det ga resultater. Hun ble kåret til en av ti fantastiske formidlere i Morgenbladets kåring i 2016, og tidligere i år vant hun UiOs utdanningspris.

Selv synes hun ikke at hun er en særlig god foreleser:

– Jeg kan ikke holde en sammenhengende forelesning. Jeg er avhengig av å diskutere med studentene underveis, forklarer hun.

Kveim Lie er opptatt av pedagogikkens rolle i høyere utdanning, og mener at undervisning ofte blir oversett, mens forskning blir hauset opp.

– Jeg skulle ønske det fantes institusjonelle møteplasser for undervisere for å dele ulike pedagogiske tilnærminger. Det er hårreisende at vi forsker sammen, men underviser helt separat, sier hun.

Hun mener forelesere burde foreta en kontinuerlig, systematisk refleksjon over undervisningen sin:

– Like selvfølgelig som man skal dokumentere forskningen sin, skal man dokumentere undervisningen sin.

Hun har medfølelse for medisinstudentene som får servert 50.000 slides og en forventning om at de skal lære alt utenat.

– Jeg hadde en foreleser som ga meg det beste tipset jeg noen gang har fått: ikke sløs bort tiden på dårlige forelesninger.

debattredaktør: **Selma Joner**

debatt@universitas.no 938 08 470

Frist: **søndag klokka 17**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Studentoligarki?

Det er ikke bare i forbindelse med fadderfestival at studentengasjementet på Universitetet i Stavanger (UiS) er lavt. Den 14. november er det studentvalg, og innen den tid må listene i Studentdemokratiet ha levert sine valglister. Da fristen for innlevering var over, hadde kun to lister levert valgprogram, kan Studentmediene i Stavanger (SmiS) melde.

– I år har det vært problemer med å få folk til å stille. Det har vært manglende engasjement fra studentene generelt, sier StOr-leder Cathrine Sønvisen til SmiS. De forsinkende valgprogrammene førte til at Studentdemokratiet måtte gå imot sine egne vedtekter, og utsette fristen for valgprogrammene til 1. november. Selv da leverte kun to lister program. Godt valg!

Norge suger

– Norge suger til å bruke kon-dom, skriver Studvest-journalist Aurora Berg i forrige uke. Ifølge tall fra Engen helsestasjon for unge i Bergen er det et betydelig antall færre gutter enn jenter som tester seg for klamydia.

– Hvorfor gidder dere ikke å sjekke dere? Det tar ikke lang tid, faktisk har de en egen kø for gutter på helsestasjonen, som jeg av erfaring kan si går ekstremt mye forttere enn jentekøen. Det er «ikke noe hyggelig å få eller smitte noen med gonore» påminner hun, og ber folk være greie og slutte å lyve hvis de først har planer om å være en del av statistikken:

– Du kan forresten ikke si at du ikke har en kjønnssykdom hvis du ikke har sjekket deg, fordi det vet du ikke.

Ukas sitat:

«Det høres kanskje ikke så sexy ut å sitte i Studentparlamentet lenger»

Leder i Sosialdemokratisk liste på UiS, Jakob Ruus, overrasker med nyheten om at det en gang har vært sexy å sitte i Studentparlamentet, i forrige ukes SmiS

Ukas tweets:

Mørkets hersker @KajaKatinka
Jeg orker ikke at det heter OsloMet

Bent I. Hvitstein @bihvits
Som student ved #OsloMet (gross), vil jeg sette pris på at folk slutter å skrive «gratulerer til alle studenter». Ikke alle som synes det er så veldig stas. Navnet er grusomt, og universitetsstatusen er heller ikke så mye å juble for.

Curt Rice @curtrice
If I were a student in Oslo, I would hang at @samfunnetBislet all the time. And if I were a rector, I'd say yes every time I got invited.

Det hun sa.

Det han sa.

Den muligheten forsvant med storbyuniversitetet. Du valgte navnet, Curt. Du valgte navnet.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til **debatt@universitas.no**

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Ligg unna abortloven!

Abortlov

Ane Maus Sandvig, styremedlem i Oslo Sosialistiske Studente

Vi diskuterer abort. Igjen. KrF-nestleder Kjell In-golf Ropstad snakker om sorteringssamfunn, at vi må tåle mangfold. Det er moralsk forkastelig at kvinner tar abort i det hele tatt, mener KrF, og tenkt at de aborterer «barn» etter 12 uke fordi de har alvorlige sykdommer. For Høyre og statsminister Erna Solberg er regjeringsmakt viktigere enn kvinners rettigheter. Dessuten kan helseminister Bent Høie som homofil mann forstå hvor diskriminerende paragraf 2c må oppleves for mennesker med Downs syndrom. Og hva om vi begynner å «sortere bort» homo-file fostre? Abort er et vanskelig valg, og politikerne vet best.

«Det dette handler om er faktisk min kropp. Kvinners kropp. Og vår rett til å bestemme over egne kropper»

På den andre sida har du oss som beskytter abortloven som helhet, inkludert paragraf 2c. Kvinner og mødre som skriver flotte innlegg der de begrunner hvorfor de valgte abort da de fant ut at fosteret hadde en alvorlig sykdom. Som forklarer at det kan være moralsk rett å ta det valget. At det finnes omstendigheter som gjør det vanskelig å få et sykt barn. Det er vanskelig å få et sykt barn. Spesielt med den politikken regjeringa fører, der velferd og sykepengar kuttes og kuttes til det knapt skal være mulig å overleve for familier med pleietrengende barn. Dessuten er det grader av sykdom hos fosteret. Noen ganger er ikke fosterets tilstand forenelig med liv. Andre ganger ville det livet vært kort og smertefullt. Abort kan være

et vanskelig valg og det finnes så mange «gode» grunner til å ta abort.

Allikevel er det ikke dette det handler om. Det handler ikke om at det finnes «gode nok» grunner til å ta en abort etter tolvte uke. Det handler heller ikke om «sorteringssamfunn», egoistiske kvinner som bare vil ha «perfekte» barn. Det handler heller ikke om hva Høie, Solberg, Ropstad eller noen andre mener er en *god nok* grunn til å ta en abort. Og det handler virkelig ikke om at vi i framtiden vil finne et «homogen» og sortere bort homofile fostre. Om homofili i framtiden defineres som et «en alvorlig sykdom» er vi uansett i *deep shit*. Det dette handler om er faktisk min kropp. Kvinners kropp. Og vår rett til å bestemme over egne kropper. Er abort et moralsk valg? Selvfølgelig er

det det. Kan det være et vanskelig valg? For noen, absolutt. Men er det et valg kvinner ikke selv er i stand til å ta? En beslutning kvinner ikke er kapable til å avgjøre selv, der politikere, prester og

nemdmedlemmer vet best og burde få bestemme? Nei. Dette handler kvinners kropp og at kvinner (overraskende nok) er moralske og tenkende mennesker som er i stand til å selv ta valg, selv om de skulle være vanskelige.

Paragraf 2c av abortloven

Etter utgangen av tolvte svangerskapsuke kan svangerskapsavbrudd skje når (...) c) det er stor fare for at barnet kan få alvorlig sykdom, som følge av arvelige anlegg, sykdom eller skadelige påvirkninger under svangerskapet

Avkoloniseringsfanatikerne: en destruktiv gruppe

Avkolonisering

Gaute Kandal Hoel, statsviter

Dagens pensum er selve roten til det kjønnsdelte akademia», skriver journalist i Universitas Kristine Sørheim. Ja, for hvilken kvinne klarer vel å følge akademikerdrømmen når hun må lese tekster skrevet av en mann? Skrekk og huttetu!

Avkoloniseringsdebatten har rast lenge, og innlegget til Sørheim kan vel sies å være av det mer absurde slaget. Sørheim bekrefter det mange har sagt, nemlig at bevegelsen for avkolonisering av akademia ikke er annet enn en destruktiv bevegelse uten rot i virkeligheten.

Problemet med avkoloniseringsfanatikerne er at det ikke virker som de forstår hva et universitet er til for. Å stille seg kritisk til og debattere etablert kunnskap og maktstrukturer er noe av det man allerede lærer å gjøre på dagens universitet.

Hva er egentlig problemet med dagens pensum-lister? Mangfold. Det er for mange eldre, hvite menn. Problemet er altså ikke at kunnskapen og perspektivene på pensumlisten er dårlige, ei heller at de formidler feil kunnskap, og dette er kjernen i avkoloniseringsdebatten.

Noe av det mest underlige med Sørheims innlegg, er at hun fremstiller det som om kvinner er for svake til å ta egne valg. Argumentet om at kvinner ikke vil bli professorer fordi det er for få

kvinner på pensum er fullstendig ute på viddene. Tanken om å bli akademiker knuses ikke av en pensumliste med hvite menn, men den kan fort knuses av en pensumliste som tar utgangspunkt i hvem forfatteren er, snarere enn hva forfatteren skriver.

Verdigrunnet som er rådende på de fleste vestlige universiteter er at noe må kunne bevises empirisk for å kunne regnes som fakta, og dette må skje gjennom metodiske og fornuftbaserte tilnærminger. «Tradisjonell kunnskap» og «opplevde erfaringer», bedre kjent som humbug, består ikke denne testen.

Sørheim vil altså den vitenskapelige metode til livs, men på hvilken måte mislykkes dagens vitenskap? De siste 200 årene har verden sett en formidabel utvikling. Dødelige sykdommer som kopper er utryddet. Forventet levealder i verden har skutt i været, og barnedødelighet har stupt. Velstands-utviklingen har vært enorm. Denne utviklingen skyldes ene og alene vitenskapelige fremskritt som man har kommet frem til ved hjelp av nettopp den vitenskapelige metode.

Hvorfor ødelegge noe som fungerer så bra, som har gjort livene til milliarder av mennesker rundt kloden ufattelig mye bedre? Fordi kunnskapsproduksjonen primært har skjedd i Vesten? Forøvrig er det heller ingen som har noe mot å inkludere pensumforfattere som ikke er eldre, hvite menn. Poenget er at de må inkluderes dersom de har produsert materiale som er relevant, ikke fordi de ikke er eldre, hvite menn.

FORSKERINTERVJUET

Underbevissthetsens teater

– Vårt indre landskap og fantasi er uendelig og en kilde til informasjon og inspirasjon, sier Lisa Lie. Hun forsker på sjamanisme, spiritisme og vestlig ritualmagi.

Scenekunst

tekst Frida Nordhus
foto Gina Grieg Riisnæs

Lisa Lie er en norsk regissør, skuespiller, dramatiker og forfatter. Hun jobber med en doktorgrad i kunstnerisk utviklingsarbeid på Kunsthøgskolen i Oslo (Khio), og fokuserer på hvordan å bruke teknikker fra sjamanisme, spiritisme og vestlig ritualmagi i scenekunstprosesser.

I forskningen reiser hun rundt på kurs i de ulike praksisene. Målet er å finne materiale som oppleves som vesentlig og nødvendig for den utøvende kunstnerens psyke og verdensforståelse, men som ikke har rot i den objektive virkeligheten.

– Hvor er du når du drømmer? Det er ikke mindre virkelig strengt tatt, du er jo der. Det indre landskapet forholder seg til omverdenen på en annen måte enn ditt bevisste jeg. For eksempel gjennom innsyn i ulike esoteriske og okkulte praksiser.

Ved å utvikle en mer bevisst relasjon til den subjektive virkeligheten – som fokuserer på det underbevisste og irrasjonelle – kan man utforske teknikker som kan bidra til en bedre forståelse av virkeligheten, ifølge Lie.

Transetilstander, besettelse og rituelt fokus fra vestlige tradisjoner vil speiles av andre kulturers lignende tradisjoner og på denne måten bidra til økt innsikt.

– Man kan få ulike oppfatninger av virkeligheten og øke innsikt som kan styre evnen til å navigere rundt i verden.

Lie mener den objektive virkeligheten i dagens samfunn blir tatt så alvorlig at man glemmer å inkludere andre irrasjonelle og sammensatte fenomener som også virker i oss.

Poenget er at denne «indre erfaringen av verden» skal gi mening for den utøvende kunstneren på et personlig plan.

– Dette kan gi opphav til

scenisk materiale som kan komponeres videre med, forklarer Lie.

Hun mener man som skuespiller må kunne koble seg på et dypere plan for å skape virkelighet på scenen.

– Teatrets begynnelse er rituelt, og det bærer fremdeles med seg mye av disse elementene eller teknikkene, men teatret fungerer også kun som representasjon av virkeligheter som ikke lenger er der, og forblir påstand, forklarer Lie.

– Det som er spesielt med ritual er at det søker å skape virkelighet, fortsetter hun.

Ifølge Lie kan måten man tar inn og bearbeider informasjon fra seg selv eller omverdenen på komme som symbolspråk gjennom drøm, hallusinasjon og åpenbaring. Men også gjennom intuisjon, impuls og stemmer som kan oppleves både å komme fra deg selv, men også utenfra.

– Alle disse tingene kommuniserer med deg på en eller annen måte, sier hun.

Lie mener det er fullt mulig å ha en parallell virkelighetsforståelse uten å miste synet av hvem man er eller hva som objektivt sett er virkelig.

– En begynnelse på virkelighetsforståelsen kan være å relatere til enheter utenfor den objektive virkeligheten man forholder seg til.

Enheter kan være alt fra en gud du ikke tror på, en død slektning, et tre, eller et kosedyr, forklarer hun.

– **Hvem henvender** du deg til i en krisesituasjon? Jeg kan vedde på at det ikke bare er konkrete fysiske personer. Det indre landskapet og fantasien er uendelig, og en kilde til informasjon og inspirasjon.

For henne handler det om å forsøke å være ærlig. Hun bruker tro som et fleksibelt verktøy, fordi det er effekt hun er ute etter, og ikke sannhet.

– Ærlighet og sannhet er da plutselig ikke det samme. Det synes jeg er spennende. eller et kosedyr, forklarer hun.

«Hvem henvender du deg til i en krisesituasjon? Jeg kan vedde på at det ikke bare er konkrete fysiske personer»

Lisa Lie, scenekunstner

Virkelighetsforståelsen: Scenekunstner Lisa Lie mener man kan utvikle en bedre forståelse av virkeligheten ved å forske i sin egen underbevissthet.

anmelderredaktør: Frida Fliflet
anmeldelser@universitas.no 472 58 512

ANMELDELSER

Universitas anbefaler (følg spillelista på spotify)

Ny norsk musikk

- Ha Meg** – Adrian Sellevoll
Lol hæ han kan jo rappe!??
- Pick a Card** – Amanda Tenfjord
Høst blir vinter
- Desp** – FRIDE
En aldri så liten ordkunstner
- Black Gyal** – Nora Toure
Gi meg fred

Frida Fliflet, anmelderredaktør

Konsert:

UKM for større barn

Stivt søndagspublikum blir møtt av stivt søndagsband.

Sweet Nothing

Hvor: Parkteatret
Når: Søndag 11.11

Visste du at hvis de trekker for forhenget på Parkteatret oppe ved merch-boden, så er det en til scene der? Det hadde jeg omtrent glemt. Men denne vesle scenen har i mange år blitt brukt til Sunday Digestive, en konsertserie startet av ivrige musikkfans på Parkteatret Bar. Tanken bak er å gi uetablerte artister en plattform for å tjene litt spenn og vise seg fram – blant annet Kaja Gunnufsen, Moddi, Daniel Kvammen og Sassy 009 har vært innom her.

Denne søndagen var det post punk-bandet Sweet Nothing som spilte for de cirka tyve oppmøtte. Det er ofte få på konsert på søndager, og brorparten av det potensielle publikumet var nok på Anastacia-konsert. Men uavhengig av hvor mange som var der for å høre, hadde det ikke forandret det faktum at det var en fryktelig kjedelig konsert. Underveis sier bandet at de er veldig inspirert av The Fall, et band som ofte nevnes sammen med PJ Harvey og Savages. Inspirasjonen til tross: Det var ikke en lignende attitude og energi vi ble påspandert denne kvelden.

All karisma som er å spore i bandet er internalisert i bandets førstegitarist, og hun sier selv at hun er dopet ned på Paracet og kjemper mot sykdom. Det spøker allerede

her. Hun er tilsynelatende den eneste artisten på scenen, og byr på lett underholdning i form av lavterskel småprat mellom låtene og gitarsoloer som hun tar ute blant den lille lytterskaren. Dessverre klarer hun ikke redde Sweet Nothing fra å låte stivt og uengasjert. De er et band som kan spille sine respektive instrumenter, men ikke så mye mer. Vokalen låter bra, men blir presentert med høye skuldre. Når de endrer litt på oppsettet ved å la trommisen synge på en låt, låter det litt mer punk – men det virker også som trommisen blir veldig stresset over det hele da trommene begynner å dra ørlite grann.

Ungdommens Kulturmonstring er en tverrkommunal satsing hvor ungdom fra hele Norge kan delta og uttrykke seg gjennom ulike kunstuttrykk. Sweet Nothing er for voksne til å være med, men de hadde utvilsomt gjort det sterkt i UKM-finalen.

Kanskje var de veldig nervøse, kanskje veldig skuffet over mangel på oppmøtte – eller kanskje var de ikke så veldig gode?

Peder Ebbesen
anmeldelser@universitas.no

Bok:

For knapt om kampen

Mot normalt gir et innblikk av det å ikke passe inn, men hadde fortjent en lengre historie.

Mot normalt

Forfatter: Bjørn Hatterud
Forlag: Samlaget

I Mot Normalt tar Bjørn Hatterud med leseren på en kort, men detaljert reise om et liv med funksjonshemninger, overvekt og homofili. «Du har aldri vore som dei andre, du» er en av de første setningene som møter leseren, og dette blir gjennomgående helt til siste side. For dette er en bok om å ikke passe inn: Hatterud er født med ryggmargsbrokk og klumpfot, som også senere fører til at han blir overvektig.

I første halvdel skriver Hatterud detaljert om funksjonshemningene; smertefulle behandlinger og operasjoner. Det er ikke en enkel reise. Som leser får man inntrykk av at forfatteren prøver å skape medfølelse gjennom å skildre en svært hard barndom. Dette fungerer godt i starten og skaper sympati, men blir etter hvert litt mye, ettersom disse skildringene tar svært stor plass. Likevel er boken lett å lese, og beveger seg fint frem og tilbake mellom ulike stadier i oppveksten. Hatterud gir leseren en autentisk forståelse av hvordan det var å stå frem som homofil. Han forteller om vonde opplevelser, men også om støttende familiemedlemmer. Med disse tunge skildringene er man godt over halvveis i boken før det begynner å se lysere ut.

Herfra og til slutten går det fort. Det virker som Hatterud haster seg gjennom sine vellykkede veivalg. Man får følelsen av at han er ivrig etter å fortelle om sitt vellykkede liv: Hatterud virker stolt over å vise at dette ikke er en trist historie likevel, men at det endte godt for ham. Og stolt burde han være: Det er imponerende å lese hvordan han mot alle odds står på og får det til. På tross av dette, har ikke *Mot Normalt* rom for mye ettertanke.

Hatterud klarer å få inn mye informasjon på få sider, men boken blir for kort til å skape de store følelsene. En lengre fortelling hadde gitt mulighet til å bli bedre kjent med karakterene, og gå dypere inn i problemstillingen – sånn kunne man bedre forstått hvordan en vanskelig start tross alt kunne ende så godt. Uten denne overgangen går imidlertid boken glipp av muligheten for dypere refleksjon og forståelse.

Hatterud fortjener flere sider om sin kamp for å passe inn. Istedenfor å være en følelseladd bok man leser i sofaen med en kopp te, blir *Mot normalt* noe man leser fort på trikken.

Frida Nordhus
anmeldelser@universitas.no

Bok:

Verken thriller eller troverdig

Tiden er ilden vi brenner i

Forfatter: Thomas Marco Blatt
Forlag: Kolon

Noe er riv ruskende galt når man sitter med hvilepuls mens man leser thriller.

Forlaget Kolon betegner den nye boka til Thomas Marco Blatt som en psykologisk thriller. Selv om det kanskje finnes en god del psykologi i bildet, blir det å kalle det en thriller litt vel i det meste laget. En thriller skal vel i hovedsak føre til økt puls underveis, men gjennom *Tiden er ilden vi*

brenner i sitter man med en rolig hvilepuls på 40 hele veien.

I den relative korte romanen leser vi om Camilla, en urolig kvinne som har mistet sitt ufødte barn i en bilulykke. Vi følger henne mens hun prøver å komme tilbake til livet etter den traumatiske opplevelsen. Men Camilla omfavner sorgen hun er i, og har ekstreme vanskeligheter med å gi slipp. Videre går forholdet til mannen Martin ad undas, og datteren Emma på tretten blir dypt deprimert etter det som har skjedd. Faren Martin går i lange baner for å få omsorgen for Emma, og Camilla bestemmer seg derfor for å rømme med datteren til Portugals kyst.

Forholdene ligger altså til rette for å lage en fantastisk historie. Historien burde være engasjerende, språket er nydelig – men Blatt greier bare ikke å skape spenning. I stedet blir dette en ekstremt langsom og beint frem kjedelig affære. Man skulle nesten ikke trodd at han har mottatt Tarjei Vesaas' debutantpris.

For mens man leser seg i gjennom boka, spør man seg om hele handlingen kun skjer i Camillas hode. Det er vanskelig å skjønne om trusselen fra faren og andre i Camillas nærvær er reell. Eksmannen fremstår som usympatisk, ikke farlig. Når teksten i seg selv ikke beskriver godt nok om dette er tilfelle eller

ei, får man vanskeligheter med å tro på hovedkarakterene. Og det er kanskje dette som er romanens største problem: man sliter med å tro på både personene og selve historien. Selv om enkelte sekvenser er direkte vakre og flyter godt, strever Blatt med å få oss til å bry oss om Camilla og hva som eventuelt kommer til å skje med henne og Emma. Historien mangler rett og slett troverdighet.

Det er godt mulig at pulsen min steg noe underveis i boka, men jeg er redd det kom av irritasjon over manglende spenning, mer enn noe annet. Den som venter på noe godt, venter noen ganger forgjeves.

August Tekro
anmeldelser@universitas.no

Hva: **CB Julebrus**
Hvem: **Alle varehandler i Oslo**
Når: **Nå!**

Gunhild Tveiten, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

O brus med din glede

Endelig er julebrus her, den herlige leskende drikken som får tankene til å forlate pensumssidene. Men, hva faen, Oslobutikker? Hva er greia med å kun selge Christiansands Bryggeris julebrus på Meny? For oss sør-lendinger er det ille nok at julebrusen havner langt nede på deres årlige subjektive julebrusrangeringsliste.

Hamar julebrus, som alltid scorer høyt, er bare Captein Kid-brus i nytt antrekk. Dere knuser drømmene våre på årlig basis! Alle har ikke Meny på gatehjørnet sitt. Gjør julesesongen og verden bedre; Sett CB julebrus på varelista til alle varehandler i Oslo! Da slipper dere tårevåte arendalitter og kristiansandere i butikken.

Hva: **Avslørende trailere**
Hvor: **Kinosaler i hele landet**
Hvorfor: **Fordi det er jævlig irriterende**

Synne Hellevang, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Varsel om kinoblotting

Lykkelig naiv dro jeg for å besøke den store skjermen til Colosseum kino. Du har sikkert opplevd det selv: Brått får man altfor avslørende trailere trøkket i trynet! I likhet med alle kvinnene i Louis C.K.s omgangskrets, ble jeg tvunget til å se noe jeg absolutt ikke ville se. Der meningen er å tease, trækker de langt over stre-

ken for hva jeg har gitt mitt samtykke til! Jeg vil stå opp for alle kinogjester som føler at filmene blir totalt blottet i trailere. Oppfordring: Styr spesielt unna kinoer før du ser den neste J.K. Rowling-filmen, for å unngå en trang til å vaske øynene med blekemiddel. Trailer-produsenter burde rett og slett skamme seg!

Teater:

Vittig og smart fremstilling av en fryktelig smertefull besettelse.

Filosof og essayist Ester Nilsson (Ingvild Holthe Bygdnes) forelsker seg blindt i kunstneren Hugo Rask (Anders Mordal). Hugo er en klassisk fuckboy. Han blir begeistret for at noen finner ham så ekstremt interessant, og leder Ester inn i en relasjon mange kan kjenne seg igjen i. Ester mater sin forelskelse med ønsketenking og feiltolkninger, da Hugo åpenbart ikke er interessert i noe annet enn et ligg eller tre – noe som fører til at hun totalt mister sunn fornuft.

Teaterstykket «Rettsstridig forføyning» er en adaptasjon av boken med samme navn, skrevet av Lena Andersson. Den ble en stor suksess, og vant den svenske litteraturprisen Augustprisen i 2013.

Karakterene bryter den fjerde vegg og forteller historien direkte til publikum. Effekten er at man føler seg enda nærmere et allerede gjenkjennelig handlingsforløp. Med få rekvisitter stilles det høye krav til skuespillerne for å dra publikum med – noe de til dels klarer. Men noen ganger blir innlevelsen dessverre brutt av lange replikker i et akademisk og filosofisk språk, som går så fort at man virkelig må konsentrere seg for å ikke å falle helt ut. Da er

det godt å ha «venninnekoret» Anne Guri Tvedt og Henriette Faye-Schjøll, en særdeles godt løst detalj i stykket, for å lette på stemningen med raske kommentarer og komiske innspill. Tvedt og Faye-Schjøll spiller flere bikaakter, og med briljant troverdighet gir de hver karakter en egen dialekt. Bare det får en til å trekke på smilebåndet.

Regissør Alan Lucien Øyen, som til vanlig er huskoreograf for Nasjonalballetten, har klart å lage underholdende og humoristisk scenekunst om en håpløs og smertefull situasjon. Latteren henger løst i salen til tross for en del tunge replikker, og det er svært imponerende at Ingvild Holthe Bygdnes har klart å memorere alt. Hun forklarer utilitarisme versus prinsipiell etikk med en innlevelse som umiddelbart gir flashback til ex.phil-forelesningen.

Fenomenet besettelse er utrolig interessant. Det er ikke vanskelig å forstå den enorme trangten til å sende melding, eller den pinlige lengselen etter svar. Og selv om Ester oppfører seg som den mest patetiske personen i verden, velger man likevel å holde med henne. Stykket fremføres på en leken måte, og det hele er velspilt og profesjonelt. Det gjør «Rettsstridig forføyning» til en verdig måte å bruke en høykulturell kveld på.

Synne Hellevang

Rettsstridig forføyning

Av: **Lena Andersson**
Regi: **Alan Lucien Øyen**
Hvor: **Oslo Nye Centralteatret**

Filosofi: Dramatiseringen av Lena Anderssons «Rettsstridig Forføyning» er litt som å være i en morsom ex.phil-forelesning, mener vår anmelder.

FOTO: MATS BÄCKER

Kulturkalender

15 nov Film fra sør: premiere på «Matangi/Maya/M.I.A»

Som vanlig har Film fra sør et knallgodt program, og på nest siste dag har den skamroste dokumentaren om M.I.A norsk premiere på Vega. Filmen tar oss fra den tamilsk-britiske artistens flukt fra Sri Lanka til London som niåring, gjennom oppveksten i England og videre til tilværelsen som superstjerne. Etterfest på Blå! Vega Scene, kl. 21, CC: 120kr

15 nov Art Night x Fredrik Vørslev

Astrup Fearnley gjør det høykulturelle i alle fall økonomisk tilgjengelig for fattige studenter (om du synes moderne kunst i seg selv er tilgjengelig får bli en annen sak), og inviterer til ny kunstkveld. Workshop med kunstnaren sjølv, undervisning i utstillingen hver halvtime kvelden gjennom, DJ og dranks! Øvre Blindern rejoice!

Astrup Fearnley, kl 19, kr 50,-

16 nov Sirene på Neuf

Betong og ULYDIG har samlet et pent knippe unge spillere på den norske hiphop-himmelen. Blant annet NEDJA, Zebastian Zalo og (personlig favoritt) L.U:N.A kan oppleves på Neuf for en billig penge, før de tar helt av og fyker opp på stjernehimmelen. Bra bruk av novemberkveld.

Chateau Neuf, kl 19, kr 150,- ID 20

19 nov Skjønnlitteraturen og det etiske ansvaret

Ah, alle selvbiografiske elementer i romaner, drøye portretteringer av ekte mennesker i selvbiografier – it's a fine line. Hvor går grensen for å utlevere andre? Hvem trekker den? Hva er forlagenes og pressens ansvar? Kjør debatt! Regner med å se deg i salen, Annijor.

Litteraturhuset, kl 14.30, gratis

19 nov Donnie Darko.

Cinema Neuf smeller til med en aldri så liten coming of age-kultklassiker: Donnie Darko (2001), som handler om den schizofrene tenårigen ved samme navn. Tidreis, livets store spørsmål og apokalyptiske tendenser sauses godt sammen, og i spissen står en ung Jake Gyllenhaal. Søsteren Maggie Gyllenhaal, Drew Barrymore og Patrick Swayze har biroller. Mandagskvelden er booket.

Cinema Neuf, kl 19, kr 40/60,-

21 nov Frokostmøte: skjønnhet og avmakt.

Et evigaktuelt, og smått ubehagelig spørsmål: hvordan påvirker utseendet vårt sjansene i arbeidslivet? Pene barn får mer skryt på skolen. Pene kvinner har vanskeligere for å få jobb i mannsdominerte yrker. Er skjønnhet alltid en fordel? Hvordan forholder vi oss til synlige funksjonshemninger? Og kan man egentlig gjøre noe med denne utseende-effekten, eller sitter det for dypt biologisk? Morgenfugler, kjenn deres kall. Gratis frokost fra 7.30!

Nationaltheatret, kl 8, gratis

Gi oss beskjed om arrangementer på epost: universitas@universitas.no

Ad notam

Universitas oppsummerer uka

KrF med ny strategi

Kristelig Folkeparti blir bare mindre og mindre, men får også mer og mer makt. Det er ikke lenge siden partiet ble delt i to på en bisarr måte gjennom en 10 timer lang livesending på NRK 2. Ad notam redaksjonen har fått tak i avtroppende KrF-leder Knut Arild Hareide som vurderer å bli værende i parti.

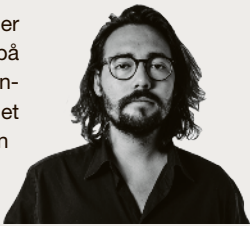
– Eg har ein ny plan. No ska me bli enda mindre slik at me får enda meir makt!
– Er det ikke da dumt å stramme inn på abortloven? I fremtiden vil dere da få mange flere velgere som utelukkende stemmer på dere fordi dere ga dem retten til liv?
– Jo. Du sier noko der...

Universitas-redaktør topper toppen

Denne uken kom skatteliste-ne, og Ad notam-redaksjonen har som vanlig sjekket ut hvil-ke studentavis-redaktører som tjener mest. De siste ti årene har fjorårets Universi-tas-redaktører toppet listene, og med sine 294 000 kroner ruver forrige redaktør overle-gent øverst. I år kom imidler-tid overraskelsen: nåværende redaktør Runa Fjellangrer tjener visstnok 3,2 millioner kroner – altså like mye som Velferdstinget ga som støtte til Universitas i år. Fjellangrer sender dette som tilsvar i en whatsapp-melding:
– Jeg la mye arbeid i VT-søk-naden i fjor, og jeg la enda mer arbeid i søknaden i år. Denne avisa gjør seg ikke selv.

Ukas studentvin

CAVALERI CAVALERA: Klokken er 17: 58. Du kaster deg frem foran kassa på polet. I kastet river du med deg en gan-ske grei cava. Tar du denne er julebordet reddet. Denne spanske lekerbiskens smaker av sursøte epler, og boble-ne er som perler på tungen. Den er litt søt, så pass på så du ikke bælmer alt i ett. Så fort du har tatt en slurk blir du dratt tilbake til spanskklassen på videregående, den gang dere dro til Barcelona og satt i den kalde sanden og lot vinen gå på rundgang. Nostalgien er sitruspreget, og du føler deg ikke en dag over 17. Peak du da, så kan du glede deg til siste dråpe.

Philip A. Johannesborg, tidligere vinanmelder i Universitas

Vilanaru, cava
Pris: 139 kr
Land: Barcelona, Spania
Alkohol: 11,5%

Vi spør

av Phoom Lorizzleborg

Et siste måltid, takk!

For to uker siden kunne du i Universitas lese om Hillsong-bevegelsen, en kristen retning i god amerikansk ånd. McGuds-tjeneste ble de kalt. Baksidere-daktøren var fysen på kristens-mannsblod og tok telefonen. Dessverre svarte ikke Hillsong, så vi tok kontakt med en tilfeldig kirke i Oslo.

– Hei, du er kommet til **** Kirke.
– Heil! Har dere nattåpent?
– Eh, nei.

– Ah, synd! Jeg tenkte meg ut på byen i dag og var fysen på noe digg før jeg skulle hjem, men det går fint. Jeg tar det nå og legger det klart i mikroen.
– Hæ?

– Jeg skulle gjerne bestille en dobbel bigmac, men uten fries og helst med løkringer.
– Bestille løkringer? Vi serverer ikke...

– Hva?! Har dere ikke løkringer?
– Nei, vi serverer ikke...

– Okey, næmmen da tar jeg bare big-macen jeg!
– Er dette tull? Hvis du fortset-ter nå så leg..

– Eller vent litt! Dere har vel den hel-lige treenigheten? Burger, brus og fries?
– Du tuller nå, ikke sant?

– Jammen, har dere brød da? Jeg har lest et sted at dere har dag-lig brød.
– Eh...

– Så bra, da tar jeg én dagens brød. Jeg ser dere har Jesu blod også, er det ketsjup?
– Jeg tror jeg legger på nå, jeg.

– Hæ? Okey, jammen, jeg leste jo i Universitas forrige uke at kirken had-de begynt med sånn McGudstjeneste. Er ikke det bare kristenversjonen av McDonalds?
– Hæ? Nå skjønner jeg ikke hva du mener.

– Er det fordi det ikke søndag?
– Vi er IKKE en burgerkjede!

– Det har du helt rett i. En søndagså-pen burgerkjede er ikke helt i Kriste-lig Folkepartis hellige ånd. Vil dere vurdere deres stilling som leverandør av vår daglige McTheLastFiest?
– ... *dunk*

– Jeg kan betale med femti sølvpen-ger? Hallo, hallo?

av Pernille Solheim og Hans Magnus Meland, journalister i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. Trump:** Ikke akkurat et shining moment, dette her. Jaja, herfra kan det bare gå oppover, si.
- 5-9. Student:** Verre ting har skjedd, men en god del bedre ting også.
- 10-14. Førsteamanuensis:** Se der ja! Ikkje duuumt.
- 15-20. Professor :-)** *stolt men ydmyk*

QUIZJYPLINGENE

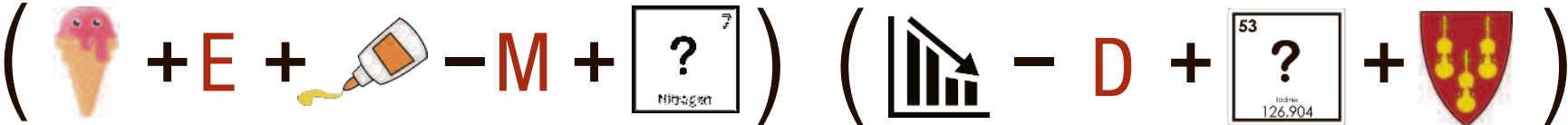
- Hva heter italiensk-amerikaneren som møter Magnus Carlsen til VM i langsjakk 9.-28. november?
- Hva er en kepi?
- I hvilken roman fra 1947 skriver Thomas Mann om Leverkühn som selger sin sjel til djevelen?
- Hvilket verktøy, sannsynligvis oppfunnet i det nordlige Kina i det første århundret, revolusjonerte krigføring ved at det muliggjorde kraftigere artilleri?
- Hvilken forfatter lanserte nylig romanen Elskan, der hovedpersonen blant annet blir anmeldt for en voldtekt som skal ha skjedd syv år tidligere?
- Hvilken lidelse får, med innføringen av WHO's diagnoseregister ICD-11, status som diagnose?
- Hva heter det 36 kilometer lange veistykket som går mellom Bud i Fræna og Kårvåg, og er en av landets mest besøkte naturbaserte turistattraksjon?
- Hva er Rigveda, Yajurveda, Samaveda og Atharvaveda?
- Hvilket land grenser i nordvest mot Djibouti, i vest mot Etiopia og i sør mot Kenya?
- Hvilken 61-årig australier og har med sitt band gitt ut album som No More Shall We Part og Skeleton Tree?
- En fregatt og et tankskip kolliderte nylig ved Øygarden i Hordaland. Hva het fregatten og tankskipet?
- Hva het amerikaneren som innehadde hovedrollen i filmene East of Eden (1955) og Giant (1956)?
- Mellom-Amerika strekker seg over 8 land. Hvilke?
- Hva heter mannen som er kjent for å ha utgitt The Book of Mormon?
- En revidering av verdens syv underverker

- ble gjort av New Open World Corporation i 2007. Hvilke monumenter ble stemt frem som de nye syv underverker?
- Hvilket land er det syvende største i areal i verden, er medlem av G20 og oppkalt etter en elv?
 - Ifølge Eirik Raudes saga fikk Leiv Eriks-son i oppgave å innføre kristendommen på Grønland rundt år 1000 e.v.t. Eriksson kom imidlertid ut av kurs og endte opp i et annet land. Hvilket navn ga han ga dette landet?
 - Hva er det absolutte nullpunkt (i celsius) for temperatur? Hva heter SI-enheten som tar utgangspunkt i dette nullpunktet?
 - Hvilken kjent konstruksjon fra 1922 finner man ved krysset der Louises gate møter Sofies gate?
 - Hva heter tidsguden i gresk mytologi, som en norsk avis har hentet navnet sitt fra?

1. Fabiano Caruana 2. En lev eller mellomhøy, sylindreformet militær skygjelue, som bæres av blant andre Frankrikes fremmedlegionærer 3. Doktor Faustus 4. Stigboylen Vedæene, som utgjør en vesentlig del av grunnlaget for hinduismen 5. Solmalla 10. Nick Cave 11. Fregatten het «KJNM Helge Ingstad» og tankskipet «Sola TS» 12. James Dean (1931–1955) 13. Panama, Costa Rica, Nicaragua, El Salvador, Honduras, Guatemala, Belize og Mexico (sørlige del) 14. Joseph Smith (1805–1844) 15. 1. Den kinesiske Mur, Colosseum (Italia), 7. Taj Mahal (India) 16. India 17. Vinland 18. -273,15 celsius, Kelvin (K) 19. Bistøtt stadion 20. Kronos

Rebus

av antiRebusRebusklubb og snillveig

HINT: Nei er det nye ny. Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Seks uker til jul» Det klarte RawaSpare og Anilin, Big Shawarma, Pernille Engdahl og Prytz, Dan Børge brækker seg, Ingjerd Engnh, Ann Sofie Borge og en engel. Selv om det var vanskeligiiig :''(((